

Llobregós informatiu

NÚM 24 - JUNY - JULIOL 2007

LA FIRA DE PRADES EN IMATGES
CAMELLES A SANAÜJA
PERIQUITOS A GLASGOW

Núm 24 - juny - juliol 2007

Revista bimestral d'informació i opinió

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877

Subscripcions i publicitat:

Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Albert Brau, Ramon Fitó, Maria Garganté, Fermí Manteca, Ferran Miquel, Maria Morros, Imma Raluy, Daniel Vidal
Coordina: Xavier Sunyer

COL·LABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Martin, Gemma Martínez, Montse Miquel, Marta Miramunt, Xavi Moreno, Montse Oliva, Sílvia Porta, Ramon Santesmasses, Montse Torné, Montse Vives

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Carles Alsedà, Anna Codina, Toni Ferrer, Josep M. Freixas, Xavier Guillem, Joan Miramunt, Toni Padullés, M. Alba Puigpelat, Christian A. Tayeda, Sílvia Zurita

Fotografia: Xavier Sunyer

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 12,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 2,30 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>

correu-e: info@llobregos.info

Membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

és una publicació bimestral. Hi pot participar i/o col·laborar tothom que ho desitgi. El Consell de Redacció

no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles, que en són els responsables. La Redacció manifesta que no està obligada a acceptar totes i cadascuna de les col·laboracions

Portada: les pluges de primavera han convertit els boscos en jardins i la vida ha aparegut feraç a tot arreu.

Contingut

5

El Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada visita el Llobregós

6

Ivorra inaugura un nou parc infantil a la zona lúdica i esportiva

23

La Fira de Prades de la Molsosa es consolida

26

Sanaüja ha celebrat unes caramelles ben llúides

34

La Caminada Popular de Torà visita el Monestir de Cellers

52

El Club de Bàsquet Torà acaba la seva segona temporada

3	Editorial
5	Noticiari
12	... de la Vall
20	La salut
21	Pedagogia
23	La Fira de Prades
26	Caramelles de Sanaüja
28	Patrimoni a la Vall
30	Periquitos a Glasgow
32	Festa del Roser
33	Heràldica
34	Caminada Popular
36	El Ventilador
39	Agenda
40	Opinions
47	La nostra cuina
48	El temps
49	Passatemps
50	Des del balcó
51	No em feu cas
52	Esports
54	Foto record

... i a més, suplement de regal:
el Còmic de la Premsa Comarcal

Editorial

El número 24 de la nostra revista us arriba quan ja s'han celebrat les eleccions municipals i s'estaran constituint els nostres Ajuntaments. Desitgem que el bé dels nostres pobles passi pel davant de qualsevol interès particular o de partit.

Per altra banda, hem de comentar positivament els curs meteorològic que ha dominat aquesta primavera, amb pluges abundoses i ben caigudes que fan esperar bones collites després de dos anys que han fet patir els pagesos de la nostra Vall del Llobregós.

En aquesta revista, amarada també de pluges en forma de participació molt activa de tanta gent, hi trobareu un bon reportatge de la Fira de Prades, cada vegada més reeixida, i de les caramelles que ha celebrat Sanaüja amb tanta il·lusió i lluïment. És bo de veure la vitalitat de les associacions i entitats cíviques, culturals i esportives que cada vegada més s'estenen per les nostres contrades i uneixen les persones en activitats comunes. Estem convençuts que la societat civil participativa és el motor que fa tirar endavant la nostra història i fa progressar la vida en una direcció de bona convivència. Malgrat tot, no podem obviar les mancances i sofriments que patim, com es posen de manifest en la secció de "El ventilador".

Que tingueu una bona entrada d'estiu, una bona collita, unes vacances merescudes i... una bona lectura de la nostra revista.

www.llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

COOPERATIVA
D'ARTESA

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

LA CASA DEL
PA I LA COCA

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

castellfollit de riubregós
(barcelona)

Enriqueta
peruqueria unisex
perfumeria

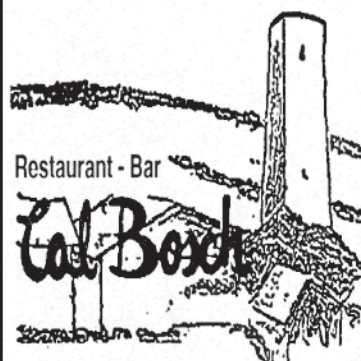
C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

FLECA
PASTISSERIA

PERETÓ
Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

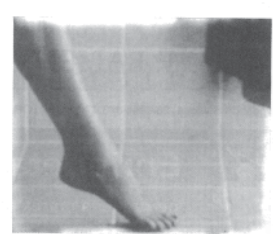

Restaurant - Bar
Cal Bosch

Tel. 973 47 32 12 - 25287 Ardèvol de Pinós (Solsonès)
Els dilluns tanquem, excepte els festius

JOSEP ALARCON BERNAL

FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

EL CONFORT
La calefacció de terra amb aigua, irradia el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la «calefacció ideal», permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana
tel. 973473405

Xerrada sobre la immigració

El dia 30 de març va tenir lloc a Ivorra una taula rodona sobre el tema "La convivència en la societat actual", organitzada pel Pla d'Immigració del Consell Comarcal de la Segarra. A l'acte van intervenir Dambele Mambe, president de l'Associació Maliensa Binkadi, la Mirela Botescu, mediadora intercultural romanesa i la Hafeda Sekka, agent d'acollida àrab. La taula rodona va estar moderada per Fermí Manteca.

MARIA CAPDEVILA

Els tres immigrants que hi van participar van explicar llur experiència migratòria i els esforços d'integració que han hagut de fer en una societat com l'actual, en què la multiculturalitat i la convivència de persones provinents d'arreu del món la fan diferent

i demana unes actituds de respecte i d'integració. L'exposició de les experiències personals va estar acompanyada de la projecció de fotografies de cada lloc de procedència i, en acabar l'acte, s'hi va compartir amb els assistents un berenar. *Redacció*

El Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada visita el Llobregós

El passat 6 de maig va tenir lloc la visita del VII *Pam a Pam* per la comarca de l'Anoia. En aquesta edició es va visitar el Priorat de Santa Maria de Castellfollit de Riubregós i el museu Municipal Josep Castellà i Real de Els Prats de Rei.

El *Pam a Pam* és una activitat organitzada conjuntament per l'Ateneu Igualadí i el Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada (CECI) amb la voluntat d'oferir una matinal de passeig i coneixement dels valors històrics, culturals, patrimonials i naturals de la comarca de l'Anoia.

Un total de 40 persones es van aplegar en aquesta visita. Vàrem començar amb un bon esmorzar a Cal

Pep de Castellfollit i, tot caminant, ens vàrem adreçar fins al Priorat. Allà la Maria Morros ens va descobrir el significat d'aquella construcció, els seus símbols, la seva majestuositat i la seva bellesa dins del romànic català. El comentari va fer-se d'una manera molt didàctica, emotiva i interessant. Així vàrem conèixer les diferents vicissituds d'aquest priorat benedictí, filial de Sant Benet de Bages, que va tenir diferents ampliacions des de la seva construcció al segle XI i que va estar restaurat per la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona. La visita va iniciar-se a l'exterior, a l'absis d'estil romànic llombard, per continuar a l'església tot travessant l'atri gòtic. A l'interior descobrírem la imponent nau romànica i la bellesa de la capella gòtica situada en el lloc on hi havia hagut una de les dues absidioles romàniques. També ens va comentar la reproducció fotogràfica del retaule de Sant Pere i Sant Andreu, l'obra original del qual es conserva al MNAC de Barcelona. El recorregut va acabar a la porta nord de l'església al peu de l'antic camí ral.

Va ser una visita molt agradable i interessant que mereix un agraïment a totes les persones que han fet possible al llarg dels anys que aquest monument del patrimoni de la comarca s'hagi valorat i conservat. *CECI*

FOTO: CECI

Sanaüja dignifica la fossa comuna del cementiri

MARIA GARGANTE

El propassat 12 de maig va tenir lloc al cementiri de Sanaüja l'acte de dignificació de la fossa comuna excavada durant la Guerra Civil per allotjar els cossos de soldats republicans, refugiats i civils víctimes del bombardeig de Ponts del dia 25 de desembre de 1938. L'acte, encapçalat per l'alcaldessa M. Rosa Castellà i el regidor Antoni Mosella, va anar precedit d'unes paraules de l'historiador Jordi Oliva per tal de situar el context de construcció de la fossa, que és la més gran de la Segarra després de la de Cervera. L'espai fou delimitat mitjançant un cademat de ferro i s'hi col·locà un monòlit amb una placa commemorativa.

L'acte, força emotiu i durant el qual es va fer un minut de silenci en record de totes les víctimes i un respons per part de Mn. Enric Bonet, rector de Sanaüja, es va cloure amb una ofrena floral de totes les entitats sanaüjenques i un familiar d'una de les víctimes del bombardeig de l'aviació franquista sobre Ponts. *Maria Garganté*

Parc infantil a Ivorra

Durant el mes d'abril s'ha obert al públic un nou parc infantil al costat de les piscines d'Ivorra. Les obres d'adequació de la zona lúdica a l'entorn del poliesportiu les ha portat a terme l'Ajuntament a fi de dotar la població infantil de jocs diversos, alhora que urbanitzava una zona que fins al moment estava inutilitzada.

El cost de les obres ha estat de 16.240 euros, dels quals la Diputació de Lleida n'ha aportat 12.000.

Amb aquesta actuació, tota la zona lúdica i esportiva ha quedat completada, després que es dugués a terme últimament l'adequació dels accessos, tant des de la plaça Major, mitjançant escales i rampes, com des del camí rodat. Només faltaria acabar les grades de la pista poliesportiva. *Fermí Manteca*

FERMI MANTECA

Visita del Conseller de Cultura

El passat 24 de març, el Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Joan Manuel Tresserras, va visitar Torà i es va reunir amb membres de la candidatura d'Esquerra a les passades eleccions municipals.

El Conseller es va interessar per diferents temes locals de la seva competència, com ara la restauració de la torre de Vallferosa, la transformació de l'antic casal parroquial en hotel d'entitats i centre socio-cultural polivalent, la restauració de la capella dels Ducs i la façana

de l'església de Sant Gil i la forma de facilitar a les associacions culturals del municipi l'obtenció directa d'ajuts i subvencions del seu departament, entre altres coses.

Per altra banda, també van comentar altres assumptes d'interès general com la problemàtica del servei mèdic 24 hores, la integració dels immigrants, la televisió digital terrestre (TDT) i els serveis d'internet de banda ampla Iberbanda i ADSL. En aquest sentit, el Conseller es va comprometre a fer les gestions que calguessin, davant els alts responsables de Telefònica, per tal que posin en marxa immediatament el servei ADSL a Torà.

Per la seva part, el director dels Serveis Territorials de Cultura de Lleida, Ferran Rella, que acompanyava al Conseller, es va oferir per fer un seguiment dels temes plantejats que fossin de la seva competència. *Redacció*

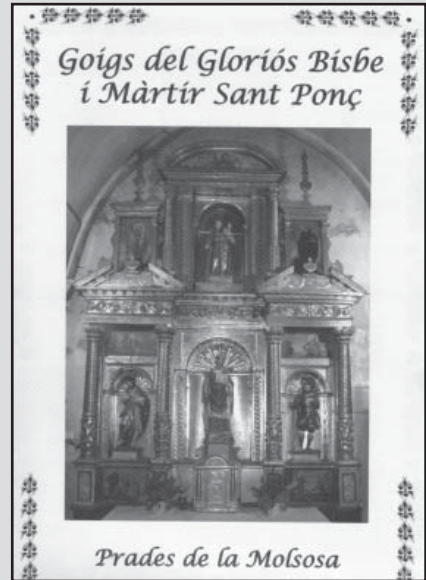
Edició dels Goigs de Sant Ponç a Prades

La Parròquia de Prades de la Molsosa ha editat els goigs del seu patró, Sant Ponç, coincidint amb la Fira que s'ha celebrat el primer diumenge de maig, en col·laboració amb l'Associació Gogistes del Solsonès i l'Associació Cultural de Prades.

Des d'antic es cantaven els goigs en honor de Sant Ponç i encara es conserva algun exemplar editat el 1865. Tanmateix, ara fa dos anys el músic surienc Joan Pelfort Ribera els va musicar de nou. Aquest any la coral Romança els ha interpretat en versió polifònica el dia de la festa.

La parròquia de Prades data del s. XII, dins la tradició arquitectònica del s. XI. Actualment consta de dues naus, la primitiva romànica, i l'altra del segle XVII. El campanar és posterior i porta la data de 1878. Malgrat les modificacions que ha sofert l'edifici, la façana sud correspon a l'original romànica amb la porta d'entrada amb arc de mig punt adovellat.

L'actual edició del goigs consta de 500 exemplars populars i 250 de numerats i, a més de la música i la lletra tradicional, hi ha una ressenya històrica de Prades i la seva parròquia i fotografies il·lustratives de Sant Ponç. *Fermí Manteca*

Concert de Setmana Santa de l'Associació ARCS a Sanaüja

MARIA GARGANTE

Com ja va sent habitual cada any, en el marc de la festivitat de Diumenge de Pasqua, l'Associació ARCS va oferir a tot el públic assistent a la Placeta un concert que va comptar amb la presència de joves intèrprets sanaüjencs, com Marçal Jounou, Aida Condal o Maria Solé, o bé altres intèrprets de la zona, com les germanes Laura, Ingrid i Júlia Massanés, de Biosca. També foren rellevants les actuacions del jove pianista Radu Ghemis o la solsonina Mònica Mendoza, seleccionada com una de les cinc millors intèrprets del Conservatori de Música de Cervera.

En definitiva, un any més per celebrar la consolidació d'aquests concerts que constitueixen una bona ocasió per gaudir de la música i de l'art dels joves músics de la Vall del Llobregós. *Maria Garganté*

Taller SANTI SANAÜJA

Crta. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Pintors

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163

Maig festiu a Sanaüja: Festa del Cavall i Santa Rita

El mes de maig concentra gran quantitat d'efemèrides a Sanaüja, de les quals destaquen la Festa del Cavall, recentment incorporada al calendari festiu de la població, i Santa Rita, una de les més arrelades i més populars.

En efecte, el dissabte 5 de maig va tenir lloc la tercera edició de la Festa del Cavall, organitzada per l'Associació d'Amics del Cavall i que va comptar amb la presència d'una vintena de cavalls i genets que van recórrer, acompanyats pels grallers, els carrers de la vila i, posteriorment, realitzaren una vistosa gimcana. Una gran paella cuinada per Pere Selva, de Torralta, va posar el toc suculent a la festa, que va acabar amb una sessió de ball a la nit.

D'altra banda, el 22 de maig va tenir lloc la festa votiva de Santa Rita de Càssia, amb la tradicional celebració i benedicció de les roses a l'església del convent i que també va acabar amb una sessió de ball. *Maria Garganté*

MARIA GARGANTÉ

Trobada anual d'amigues

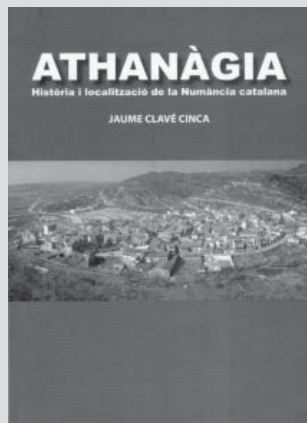
De petites, ja jugàvem pels carrers de Torà; de joves, vam seguir com una pinya, i de casades continuem sent les nou i fem una trobada una vegada a l'any. Jo diria que som les millors amigues del món.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: Maria Fernández, Rosa Mases, Maria Cuscullola, Teresa Viladrich, Clotilde Palou, Rosita Villurbina, Antònia Balagué, M. Teresa Coberó i Antònia Torné. A.B.

Un llibre sobre la més antiga Sanaüja

En Jaume Clavé acaba de publicar un llibre sobre la història i localització de la que anomena "la Numància catalana", identificada com Athanàgia, una ciutat ilergeta conquerida pels romans, que estaria situada en el lloc on s'aixeca actualment Sanaüja.

L'obra, editada per Pagès Editors, fa un repàs històric i geogràfic per la Catalunya interior i en concret per la Vall del Llobregós, amb fotografies a tot color. *Fermí Manteca*

COTO DE CAÇA INTENSIVA ENCONILLS

RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

Nova central telefònica a Ivorra

Moltes vegades, des d'aquesta publicació, s'ha donat notícia de les deficiències en el servei telefònic d'Ivorra i des de fa anys molts mitjans de comunicació ho havien denunciat, ja que aquesta població estava servida per unes línies deficientes depenents de la central de Sant Ramon i el *concentrador* que donava servei als 48 telèfons del poble era tan obsolet que s'aviava molt sovint i els tècnics es veien incapaços d'arreglar-lo eficaçment, ja que ni trobaven les peces de recanvi, segons que comentaven.

El fet és que l'última avaria va tenir lloc el dia 16 de març i va deixar inutilitzats tots els telèfons d'Ivorra durant 21 dies, amb gran disgust i protestes dels veïns i de l'Ajuntament. Per acabar-ho d'adobar, les pluges van malmetre la instal·lació elèctrica del *concentrador*, el qual va aparèixer un dia calcinat.

A rel d'aquest fet, la companyia telefònica es va afanyar a posar en marxa la nova central, instal·lada a l'entrada del poble des de feia 2 anys, que està dotada de fibra òptica i elements d'última generació en

telefonía i amb capacitat per admetre moltes més línies i trucades simultànies Així, doncs, és de preveure que s'hagin acabat les avaries freqüents que patia aquesta població.

Per altra part, falta per instal·lar-hi el servei de banda ampla que dotarà la central de capacitat per a la transmissió de dades i d'Internet a través del sistema ADSL. Segons fonts de la companyia subministradora, en poques setmanes podran incloure aquest servei en la nova central d'Ivorra. *Fermí Manteca*

Ivorra celebra la festa de Sant Isidre

RAMON PUJOL

El dia 15 de maig Ivorra va celebrar la ja tradicional festa de Sant Isidre, patró dels pagesos. Es va iniciar amb una missa i la benedicció d'una vintena de tractors. Posteriorment es va celebrar el dinar de germanor.

La festa de Sant Isidre se celebra a Ivorra des de temps immemorial i era una diada de reconciliació entre els pastors i els pagesos, sempre enemistats per les invasions dels ramats en els sembrats. Antigament, els pastors pagaven el dinar de germanor per a la qual cosa oferien un cabrit o un xai. A canvi, els pagesos deixaven pasturar els ramats en els camps ja segats i d'aquesta manera la convivència entre els dos sectors rurals es feia més fàcil.

Actualment ja no queden ramats al poble, però el dinar de germanor s'hi continua fent, organitzat per l'Ajuntament. Aquest any ha consistit en una fideuà seguida de botifarra i cansalada a la brasa, acompanyada d'amanida amb romesco. La festa conclou amb les postres, els cafès, els licors i la sobretaula en una jornada de convivència festiva.

Fermí Manteca

TERÀPIES MANUALS

"Recupera la SALUT i el BENESTAR"

- Kinesiologia Holística
- Drenatge Limfàtic
- Quiromassatge i massatge en estirament
- Flors de Bach
- Reflexoteràpia podal

Carme Alsina. Tel. 938698534 - 635661405. CALAF

HORES CONVINGUDES i també DOMICILIS

C/ Isidre Vilaró, 9 - 08280 CALAF
Tel. 93 868 13 20

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS

Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

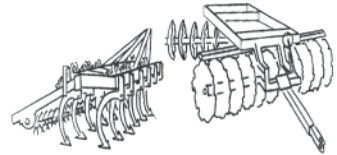
973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/. Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34
Fax: 973 47 30 14
Mòbil: 687 50 37 30

GROUP
FURAS

Furas, S.A. Cables & Cordsets
Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Calamanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

Inauguració del nou Casal de Gent Gran de Torà

El dissabte dia 5 de maig es va celebrar a Torà la inauguració oficial de la nova seu, provisional, del Casal de Gent Gran "Verge de l'Aguda", situada a uns baixos de la plaça del Pati, a cal Sucarrats, que servirà de sala de reunions i activitats diverses pròpies d'aquest col·lectiu, a l'espera que es construïxin les dependències definitives previstes a l'antic Casal Parroquial comprat per l'Ajuntament l'any 2003.

La diada va començar amb una missa a la parròquia de Sant Gil amb nombrosa assistència. A l'acabament de l'acte religiós i dintre mateix de l'església, una convidada especial, la cantant Núria Feliu, va obsequiar els assistents amb una selecció de poesies catalanes d'autors molt reconeguts.

Seguidament es va fer la benedicció del Casal oficiada per Mn. Pau i en presència de les autoritats locals acompanyats pel delegat del Govern a Lleida, Àngel Vidal. Els diversos parlaments van incidir en la necessitat que la gent gran es reunixi i participi en totes aquelles activitats que li són pròpies.

Una simpàtica nota afegida a l'acte va suposar l'exhibició de cotxes antics, concretament una "Biscuterada" d'un col·lectiu manresà que van desfilar pels carrers i places amb els seus models "Biscuter" de 50 i 60 anys enrere. O sigui, que també eren "jubilatats" -els cotxes- en actiu.

I com a cloenda va haver-hi per a tots els associats un dinar de germanor al poliesportiu amb

Xavi MORENO

regals sortejats entre tots els assistents i la inevitable sessió de ball perquè la gent gran segueixi mantenint-se en forma.

Fins ara el Casal es trobava a la residència d'avis. El fet que s'hagi traslladat, de manera provisional, a la plaça del Pati hi facilita l'accés ja que es troba situat en un lloc cèntric del poble i a peu pla, sense barreres arquitectòniques, mentre que la residència queda als afores de Torà i era difícil que la gent s'hi desplaçés, sobretot a l'hivern.

Fa quatre anys que es va plantejar la possibilitat de fer aquest trasllat i ha estat ara, gràcies a les gestions de l'Ajuntament i de l'Elena Cervera, delegada en aquell moment de Benestar i Família a Lleida, que s'ha pogut realitzar. Al mateix temps la residència guanya els amplis espais que hi ocupava el Casal, per tal de poder-los reconvertir en menjador, sala d'estar o per a altres activitats.
Albert Brau i Bagà

Diada del Caçador a Castellfollit

El dia 1 de maig, com cada any, se celebra a Castellfollit de Riubregós "La diada del caçador". Una de les activitats que es duen a terme és la caminada popular i en Mingo aprofita per ensenyar-nos llocs

per on no s'hi passa sovint.

Vàrem sortir del poble cap a Santa Maria, passant per cal Ballester, per sota la carretera i després cap a cal Xera, passant per cal Vendrell de la Serra (una casa en runes que a final del segle XVIII l'ensorraren perquè era "un cau de bandolers i de gent de mal viure"). L'esmorzar va ser a cal Badia amb coca i xocolata i la tornada per la Martina.

Durant gairebé tota la caminada va ploure, però això no va ésser motiu per no fer-la.

Malgrat que el dinar de germanor es va ajornar fins al diumenge dia 6, hi va haver un gran índex d'assistència.
Josep M. Freixas

J.M. FREIXAS

CEREALS I LLAVORS TORRA, SL

En aquest itinerari que anem seguint per les diverses empreses que configuren el teixit laboral d'aquesta Vall del Llobregós, trobem amb forta implantació en el sector agrícola la raó social CEREALS I LLAVORS TORRA, SL, de Torà.

Aquesta unitat empresarial té com a finalitat bàsica la compravenda de tot tipus de cereals, la comercialització d'adobs, la selecció de llavors i el transport de tota classe de materials relacionats amb l'agricultura i la construcció.

Els inicis d'aquesta empresa toranesa els hem de situar cap a finals dels anys 1950 quan el fundador, en Joan Torra i Jounou, que gestionava un molí transformador a la Torra de Ribelles, va comprar a la família Balcells de Torà un molí situat davant mateix de la caserna antiga de la Guàrdia Civil, tocant a la carretera C-1412, dintre mateix del perímetre urbà. Des d'aquell moment es van compatibilitzar les feines pròpies de molinaria amb la compravenda de cereals i va instal·lar-se definitivament a la població, obrint seu comercial en un edifici de nova planta a la carretera de Solsona.

Ahora i com que l'activitat s'anava consolidant amb fermesa, el seu fill, en Ramon Torra i Boneta,

va integrar-se de ple en el negoci al temps que es va arrendar un magatzem de nova construcció de 400 m² entre la carretera de Solsona i el carrer de la Clota. A dia d'avui aquest magatzem continua utilitzant-lo la companyia en règim de lloguer.

I així s'arriba a l'any 1988 quan, ja mort el fundador, es va decidir la compra d'uns terrenys de 10.000 m² a la família Fantico al camí de Palouet on es van edificar dues naus d'un total de 2.000

m². Al cap de poc, el 1992, l'empresa es va convertir en societat limitada els titulars de la qual són, a part d'en Ramon Torra i Boneta, la seva dona Rosa Mases i els seus fills Sergi i Marta i des d'aquell moment va quedar constituïda en la raó social "CEREALS I

durant l'exercici 2006 el total de cereals gestionats ha estat de 24.140 tones i els camions han fet més de 600.000 quilòmetres

TEXT I FOTOS: ALBERT BRAU I BAGÀ

LLAVORS TORRA, SL". És en aquestes naus noves on s'emmagatzemen els cereals i els adobs, mentre que la selecció de llavors i la neteja es fa al local de la Clota.

En l'actualitat els treballadors amb què compta la societat són 8 persones i disposa d'un parc mòbil de 6 camions, amb els quals transporta els cereals i altres mercaderies per tot Catalunya, amb preferència operant en els ports de Barcelona i Tarragona, alhora que amb molta freqüència també s'allarga fins al sud de França, sobretot a Tolosa i Pau d'on surten moltes tones de panís.

Una lleu idea del "modus operandi" de la societat CEREALS i LLAVORS TORRA, SL ens la donarà

la consideració de què durant l'exercici de l'any 2006 el total de cereals gestionats ha estat de 4.800 tones d'ordi, 4.340 de blat i 15.000 de panís. En total 24.140 tones, la qual cosa ha suposat que els camions del parc mòbil de l'entitat hagin hagut de recórrer al voltant de 600.000 quilòmetres durant l'exercici contemplat.

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORA - Tel. 973-473.155

GESTORIA   LABORAL - FISCAL
ASSEGURANCES   COMPTABILITATS

LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 869 82 40
08280 CALAF

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43
TORÀ (Lleida)

Perruqueria Ma. Elena

Perruqueria Home - Dona

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91
TORÀ

CONSTRUCCIONS DATFORCAM 3000 S.L.

C/ Sant Jaume, nº 3, 4art
25750 - TORÀ

Tel. 973 473 544
Mòbil 658773298

QUEVIURES & «LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA
C/ VALL, 4
TEL. 973 473 006
TORÀ (LLEIDA)

assessoria

COFISCO

S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teletel.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

SANAÜJA:

EL RETORN DE LES *FORCES DIABÒLIQUES*

TEXT I FOTO: ANNA CODINA MONTIEL

El municipi de Sanaüja tornarà a gaudir a partir d'ara de les actuacions dels diables del poble. Després de 10 anys sense activitat, un grup de jovent ha decidit reprendre la tradició i visitar els municipis d'arreu amb el foc i l'espectacle que fa anys amenitzaven les comarques del voltant.

Exactament han passat 23 anys des que es van crear Forces Diabòliques de Sanaüja. En aquell 1984 es gaudia d'una forta activitat cultural -els grallers Canyacrec i els geganters- però les actuacions dels diables arreu de la Segarra i de les comarques veïnes van fer augmentar encara més el prestigi del poble. No obstant això, quan les generacions següents havien de prendre el relleu, el grup va anar perdent força fins a morir oficialment l'any 1999. Fins enguany.

Les Forces Diabòliques estan encapçalades per tres estudiants de 21 anys que coordinen joves d'entre 16 i 23. La idea va sorgir de la proposta d'un antic membre que demanava un petit espectacle previ al correfoc per animar la festa major de Sanaüja. No només va ser acceptada sinó que va servir de pretext per fer renéixer el grup. La primera actuació va constar d'una coreografia amb ball, música i foc i, després, del tradicional correfoc recolzat pel grup de diables Sofre, de Ponts. Després de moltes hores d'assaig i esforç, el resultat va ser un èxit i Sanaüja va animar-los a continuar.

Ara la colla ja consta de tres parts permutables: percussió, els que fan el correfoc i els encarregats del ball previ al correfoc. Ofereixen una actuació que representa la mort i tot allò relacionat amb l'infern tot jugant amb llums, foc i música tenebrosa. Tot seguit es preparen per iniciar el correfoc pels carrers del poble i,

un cop acabat, donar pas al castell de focs.

És un grup obert a tot aquell que tingui ganes de passar-s'ho bé i de gaudir del foc i de la música que caracteritzen les festes majors d'arreu. Esperem doncs que tingueu l'ocasió de veure'ls i que els pobles de les rodalies donin una oportunitat a una colla de diables que acaba de començar amb moltes ganes i energia.

VENDA - INSTAL·ACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

ELECTRÒNICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

imatGE.
saló d'estètica

- FOTODEPILACIÓ (La depilació definitiva)
- SOLARIUM VERTICAL
- MASSATGES (Quiromassatge, drenatge limfàtic, reflexologia podal ...)
- DEPILACIÓ (cera rosa, tèbia, calenta)
- MANICURA, PEDICURA
- TRACTAMENTS FACIALS

Plaça Barcelona 92 n° 8 baixos CALAF

93 868 03 49

RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS

El passat mes d'abril es va iniciar la recollida selectiva de la matèria orgànica a les poblacions de la Segarra de menys de 800 habitants. Fins ara només es prestava aquest servei a poblacions més grans com Cervera, Torà o Guissona.

FERMI MANTECA

A tal efecte es van fer una sèrie de reunions a cada poble per tal d'informar sobre aquesta modalitat de recollida. En aquestes sessions informatives es van distribuir petits contenidors domèstics perquè les famílies poguessin fer la separació dels residus orgànics. També van obsequiar amb saquets de compost, fruit de la matèria orgànica que es recull.

Així, doncs, a cada poble podem veure, al costat dels contenidors verds clàssics per a recollir les deixalles no reciclables (rebuig), uns altres contenidors de color marró amb tapa més fosca, amb una capacitat de 240 litres, per a dipositar les deixalles orgàniques. Aquest residu és portat a una planta de compostatge autoritzada per l'Agència de Residus de Catalunya per convertir-lo en compost, un adob natural per a la agricultura i la jardineria.

El residu de tipus orgànic és el més important en pes de la bossa de deixalles de les llars. Amb aquest

nou servei de recollida es preveu que cada persona pugui recuperar uns 50 kg/any de matèria orgànica, que és el que es recull de mitjana a les poblacions que han implantat aquest model de recollida.

El Consell Comarcal ha dut a terme aquesta campanya informativa amb l'objectiu de donar compliment a la Normativa Catalana en matèria de residus i a la Directiva Europea que limita l'entrada de matèria orgànica als abocadors. Al mateix temps que es recull i s'aprofita la fracció orgànica, es fomenta la recollida selectiva de la resta de fraccions valoritzables: envasos, paper, cartró i vidre, per a la qual cosa ja es disposa de contenidors especials a cada poble de la Segarra.

Al mateix temps s'ha ofert un servei de deixalleria mòbil a tots els municipis de la comarca que s'ha implantat durant el mes de maig. Aquesta instal·lació itinerant es desplaçarà als diferents nuclis per tal de donar aquest servei de recollida de residus com ara pneu-

màtics, fluorescents i bombetes, bateries, dissolvents, pintures i vernissos, piles, olis usats, entre altres, així com petits electrodomèstics. Igualment es continuarà prestant el servei gratuït de recollida de voluminosos a domicili, trucant al telèfon 902 077 088.

En les reunions informatives els tècnics van explicar que per tal de controlar la quantitat de residus que es genera en la nostra societat, cal seguir l'anomenada "llei de les 3 R": **reducció** de la producció de residus, **reutilització** de tot el que sigui possible i **reciclatge** dels materials dels residus. La recollida selectiva permet reciclar gran part dels residus que generem a casa i reduir en quantitat els que s'aporten als abocadors. D'aquesta manera, segons els tècnics, es reduiran al 17% els residus no aprofitables, mentre que fins ara n'estem llençant més del 90%.

MARIA CAPDEVILA

CALENDARI DE DEIXALLERIA MÒBIL AL LLOBREGÓS

BIOSCA	Tercer dilluns (gener, maig i setembre)
IVORRA	Primer dimecres (gener, maig i setembre)
SANAÜJA	Primer divendres de cada mes i segon dimarts de febrer, juny i octubre
TORÀ	Tots els divendres de l'any, excepte el primer de cada mes

Què podem portar a la deixalleria mòbil?

Fluorescents i bombetes - Pneumàtics - Piles i bateries - Dissolvents, pintures, vernissos i esprais - Olis vegetals (de cuina) - Olis minerals (mecànics) - Tèxtils - Ferralla i metalls - Fustes petites - Electrodomèstics petits i estris de la llar - Mobles petits - Material informàtic, tòners i cartutxos de tinta - Radiografies - Envasos de productes fitosanitaris - altres residus especials.

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.

Un tranquil
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)
Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322 www.calvinaire.turismerural.com

SÍLVIA PORTA, UNA TORANESA AMB MOLTA QUALITAT DE VIDA

Sílvia Porta i Simó, neix a Torà el 10 de febrer de 1977. Filla d'en Josep i l'Elvira de cal Gaya, la Sílvia és periodista de vocació. Des que va tenir ús de raó el seu somni era exercir aquesta professió.

La Sílvia actualment treballa a la cadena radiofònica Onda Rambla-Cadena Punto Radio, concretament en el programa de divulgació mèdico-sanitària "Salut i qualitat de vida" que s'emet cada tarda per tot Catalunya de 19 a 20 hores. També col·labora amb la nostra revista

Com has arribat fins aquí?

Els orígens arranquen un estiu d'ara fa 10 anys. Estudiava el tercer curs de periodisme a la Universitat Ramon Llull i des d'allà em varen avisar que tenia una plaça en pràctiques en el programa *Protagonistas* d'en Luis del Olmo. Aquell estiu vaig conèixer el que ara és el meu director, Ricardo Aparicio, que aleshores era el substitut oficial d'en Luis. El mateix setembre en Ricardo em va oferir col·laborar en el seu programa.

Però realment què és el que fas? Quines són les teves tasques dins del programa?

Responsable de producció i de guionatge. Per entendre'ns, selecciono els metges més especialitzats en cada una de les malalties que tractem cada dia al programa. Perquè us feu una idea cada setmana entrevistem 50 metges de diferents especialitats d'arreu d'Espanya. I d'altra banda, també m'encarrego de la part del guionatge. Primer escollim el tema a tractar i després busquem la documentació i les últimes novetats i trac-

taments presentats a revistes mèdiques especialitzades o a congressos mèdics. A partir d'aquesta informació elaborem els guions on consten les preguntes que es faran als especialistes que participen al programa.

Quines malalties es tracten al programa?

"Salut i qualitat de vida" té convenis amb la majoria de societats mèdiques espanyoles com ara la SEN (Societat Espanyola de Neurologia), SEOM (Societat Espanyola d'Oncologia Mèdica), SEAC (Societat Espanyola d'Al·lèrgologia i Immunologia Clínica), SER (Societat Espanyola de Reumatologia), entre altres. Tots els temes tractats estan avalats per la junta directiva d'aquestes societats. Això valida el rigor de la informació que es dona al programa. Tractem malalties com l'Alzheimer, l'artrosi, la psoriasi, la narcolèpsia, diferents tumors malignes, depressió, insuficiència cardíaca... A cada programa es tracten entre sis i set malalties diferents.

Entrevisteu metges de tot Espanya, això vol dir que el programa té més cobertura?

---

per a la gent que té insomni i no pot dormir, la ràdio és una veu amiga enmig del gran silenci nocturn

Sí, el programa, a banda de la comunitat de Catalunya, també s'emet per a la comunitat de Madrid de dilluns a dissabte de 13 a 14 hores i els dissabtes de 16 a 18 hores s'emet l'edició nacional. L'estructura de tots els programes és la mateixa.

Qui s'escolta el programa?

A la ràdio les dades oficials d'audiència vénen donades per l'EGM (Estudi General de Medis). Nosaltres creiem que el nostre programa l'escolta gent preocupada per la seva salut. El *target* és: dona de 40 a 70 anys. També sabem que metges de família i farmacèutics l'escolten pel rigor de les informacions.

Quin secret té "Salut i qualitat de vida" perquè faci tants anys que està en antena?

El secret és fer entrevistes curtes de 8-10 minuts i la diversitat de malalties en cada un dels programes. D'altra banda, el llenguatge amè, sense tecnicismes, perquè l'oient ho entengui però sense perdre el rigor del que s'està parlant, és una de les altres claus de l'èxit del programa.

Amb tantes entrevistes imagino que haureu viscut moltes anècdotes...

L'última ens va passar a Madrid el passat mes de desembre. Estàvem al Congrés Nacional de Neurologia on havíem de fer el programa nacional en directe. La nit abans del programa el nostre director va tenir un accident i a les 12 de la nit no teníem presentador per fer el directe. A les 2 de la matinada resolíem el problema però amb un periodista que mai havia fet el programa. Gràcies a què estava molt ben guionat i sota les nostres directrius, la realització va ser tot un èxit.

Moltes anècdotes les vam viure durant els dos anys que en Ricardo vivia a Miami. Feia cada dia el programa en directe des d'allà amb sis hores de diferència. Per a ell era la una del migdia i per a nosaltres les 7 de la tarda. El so era de tanta qualitat que ningú podia saber que era a l'altre costat de l'oceà.

Catalunya, Madrid, Espanya... quin és el nou

repte del programa?

Des de fa un any el programa té una pàgina web: www.vivirmejor.es, on es publiquen totes les entrevistes amb un breu resum i el corresponent àudio i vídeo. Així mateix també s'hi poden trobar les últimes notícies mèdiques com a reportatges de fons de diferents malalties.

Creus que la ràdio és un mitjà de comunicació que s'escolta?

La ràdio és un mitjà de companyia. Per exemple, a les mestresses de casa les acompanya durant les hores que estan soles a casa; als taxistes o conductors professionals els ajuda a fer el trajecte més agradable o fins i tot assabentar-se de les retencions que es poden trobar si és una hora punta; o per a la gent que treballa de nit o té insomni i no pot dormir, la ràdio és una veu amiga enmig del gran silenci nocturn.

Fa molts anys que escolto el programa i avui estic orgullosa de parlar amb la Sílvia que d'una manera molt directa fa possible això a Onda Rambla. Moltes gràcies.

**LLIBRERIA
ROVIRA**

Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal

AVANGUARDIA
AVANGUARDIA

M^o Rosa Masés Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

Hiramunt

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

EL LÀSER EN ODONTOLOGIA

DR. CHRISTIAN A. TAYEDA LEMA,
PROFESSOR DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA
DRA. SÍLVIA ZURITA RODRÍGUEZ

Ha començat una nova era en l'odontologia. Des de fa poc més d'un any la consulta de la Clínica Dental Torà disposa de la tecnologia làser dental *Waterlase*. En combinació amb un esprai d'aire-aigua, aquest làser hidrocínètic s'utilitza en substitució de la turbina en la major part del casos.

Aquest nou sistema consisteix en l'eliminació de teixits mitjançant la utilització de gotes d'aigua energitzades per làser. L'energia hidrocínètica resultant elimina curosament i amb gran precisió qualsevol teixit humà, inclòs l'esmalt dental -la substància de més gran duresa del cos humà-, els teixits ossis i els teixits tous -geniva-, sense escalfor i de manera indolora en moltes de les intervencions.

L'eliminació de la punxada anestèsica és un dels punts més importants, a causa de la seva incomoditat, i el fet que aquest nou sistema no transmet escalfor ni cap vibració, la major part de les intervencions dentals poden fer-se de forma indolora, eliminant en molts casos l'anestèsia.

A més, amb aquest sistema de tallar es pot realitzar un gran nombre d'intervencions sobre el teixit tou (les genives) amb un mínim de sangflaix.

El làser dental que es practica en aquesta clínica (*Waterlase YSGG*) està homologat per la *Flood and Drug Administration* (FDA) per a endodòncia i és l'únic làser del món aprovat per tallar teixit ossi i realitzar cirurgia periapical. En resum, l'innovador sistema *Waterlase* permet realitzar nombrosos procediments dentals, oferint nous mètodes, protocols i millors resultats en totes les especialitats de l'odontologia.

Un altre aspecte a tenir en compte és que amb el làser dental s'està oferint seguretat en el tractament.

Fins al moment hi ha molt pocs *Waterlase* a Catalunya i tenim l'orgull de poder-ne comptar amb un a Torà, perquè els pacients se'n puguin beneficiar en els tractaments dentals. Per a nosaltres, els odontòlegs, el més important sempre ha estat el benestar dels pacients i oferir una odontologia de qualitat. Per això utilitzem els millors materials en els nostres tractaments i treballem amb la tecnologia més innovadora.

Recentment també disposem del sistema làser d'emblanquiment més avançat, el *LaserSmile*, que

utilitza la més avançada tecnologia d'emblanquiment TCIA (*Target Chromophore Inphase Accelerated-Activation*). Les característiques especials del làser monocromàtic unides a l'adequada longitud d'ona del fotó activada pel gel, aconseguen que el sistema *LaserSmile* proporcioni un emblanquiment còmode, segur, ràpid, indolor i efectiu. És un mètode segur, però un cop realitzat, s'aconsella continuar amb l'habitual higiene dental: raspallat tres vegades al dia i utilització de la seda dental. Amb tot, es recomana evitar el consum d'aliments que taquen la dentadura, com ara el cafè, el te o el vi negre; d'aquesta

manera es podrà mantenir un somriç làser ben blanc durant més de temps.

Quan s'utilitza el làser dental

- Eliminació de càries
- Preparació de cavitats
- Eliminació de la sensibilitat dental
- Osteotomies (tallar l'os)
- Endodòncies (matar el nervi)
- Donar noves formes al somriç (contorn de les genives)
- Tractament de les genives
- Reducció del dolor d'ulceracions bucals, herpes labials, etc.
- Eliminació de la punxada i l'anestèsia en moltes de les intervencions.

NOVES TECNOLOGIES

MONTSE MIQUEL I ANDREU,
PEDAGOGA

Els nostres fills saben més que nosaltres?

Què passa quan els nostres fills tenen més coneixements que nosaltres? Perdem l'autoritat?

Els nostres fills fan anar tota una sèrie d'aparells com el mòbil, l'ordinador, els diferents jocs virtuals, internet, xats, messengers, blogs, pda, blackberry... amb una facilitat que sembla innata, com si els hagués sobrevingut per ciència infosa. Sovint, molts de nosaltres ja no gosem ni canviar-nos el mòbil per por que sigui massa modern o vés a saber de quina generació "X" i n'haguem d'aprendre de nou tot el funcionament.

En aquests casos crec que hem d'aprofitar els coneixements dels nostres fills per apropar-nos-hi. No tenim perquè perdre l'autoritat davant d'aquest fet. Tant ells com nosaltres hem i han de tenir clar que tots aquests recursos són al seu abast gràcies a l'esforç que estem fent els pares, però no amb el sentit de passar factura, sinó amb el de compartir les possibilitats que ens donen aquestes noves tecnologies.

El que sí hem d'exigir és un respecte davant d'uns avenços que abans no existien, i que no per

això se'ns ha de faltar al respecte.

Per sort els jocs ens poden obrir camins cap a la comunicació i reforçar els vincles de les relacions entre pares i fills. I qui diu els jocs diu Internet, aprendre a fer anar alguns programes bàsics, etc.

És important que els fills sàpiguen que els pares reconeixem la "saviesa" del jove o l'infant i que li donem aquest espai perquè té

aquests coneixements. Aquests reconeixements morals són els que faciliten el viure de cada dia i els que ens permetran sense por i amb tota naturalitat demanar ajuda als nostres fills en temes que ells dominen, de la mateixa manera que els nostres fills ens podran demanar ajuda en tot allò que els calgui. L'autoritat es guanya amb l'exemple.

De totes maneres si tenim l'oportunitat de reciclar-nos en aquest camp, intentem-ho i així encara obrirem més canals de comunicació, ja sigui per intercanviar coneixements, per refermar-los o pel fet de gaudir de la "sàvia" companyia dels nostres fills.

Garrofé
JOIERIA

CARRER FLUVIÀ, 3
25210 GUISSONA
TEL. 973 550 320

un cop de mà
suport pedagògic

Reforç especialitzat de tots els aprenentatges

Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

TALLERS *art*
Gargantè

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA TORÀ (LLEIDA)

Construcció i manteniment de jardins,
tractaments fitosanitaris, podes, podes
ornamentals, neteja forestal i paisatgística...

Atenció personalitzada - Pressupost sense compromís

Telèfon: 658.55.03.76 (IVAN, el seu jardiner de confiança)
Av. Solsona, 32 - Torà

 **Gimnàs
TORÀ**

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja

Al seu servei

Plaça La Creu, s/N
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

REGALS
DIARIS
REVISTES
LIBRES
FARALS

"cal xandri"

PAPERERIA
LOTJO CATALUNYA
LOTJO BAE
SERVEI DE PLATEJA

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF

EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Finques Rosa Prat

C/ Moré n° 27
25753 Sanaüja
tel. 606868233

<http://www.fiquesrosaprat.com/>

Finques Rosa Prat és una empresa familiar dedicada a la compra-venda de cases, pisos, masies, terrenys, etc. Us ajudem realitzar amb satisfacció la compra-venda del vostre immoble. Nosaltres ens encarreguem de tot.

LA FIRA DE SANT PONÇ DE PRADES, UNA FESTA VIVA I AGRADABLE

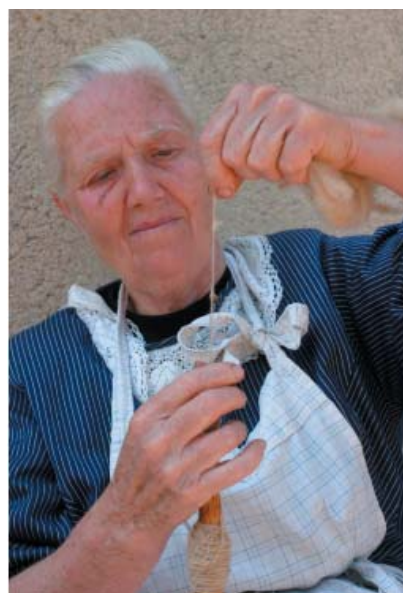
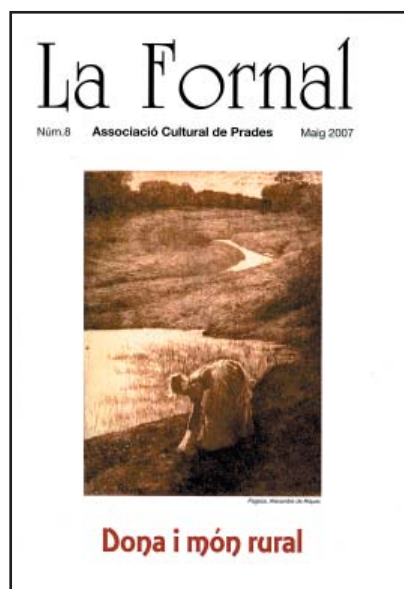
El passat dia 6 de maig, el petit poble de Prades de la Molsosa va celebrar la vuitena edició de la Fira de Sant Ponç. Fou una diada agradable i viva de la qual tots vàrem gaudir.

A part de la fira d'artesanía hi van haver diferents manifestacions culturals i de reflexió, aquest any sobre el paper de la dona a pagès.

FIRA DE PRADES

De bon matí començaren els preparatius perquè quan arribessin els primers visitants a esmorzar i els firaires a muntar les seves parades, tot estigués a punt.

A les 10 es va obrir la Fira i a continuació se celebrà la tradicional missa de Sant Ponç a l'església de Prades, amb la benedicció de les herbes i el cant dels goigs. En acabar, tots els assistents gaudírem del concert a càrrec de la Coral Romança de Callús que continuà amb una segona cantada al carrer.

Mentrestant, a l'altra banda del poble, la colla de la Fusta i el Ferro de Manresa-Salelles iniciava l'exhibició de la segona tirada de bitlles catalanes a Prades per continuar després amb una tirada popular.

Els carrers i carrerons del poble s'ompliren de gent, passejant i retrobant-se entre la trentena de parades d'artesans, antiquaris, aliments artesans i la de l'Associació Cultural en la qual es podien adquirir les peculiars coques de Sant Ponç de Prades i el número vuit de La Fornal.

El tema central d'enguany va ser la dona al món rural. Amb aquest motiu l'Associació de Dones del Solsonès va muntar una parada amb materials elaborats per les dones d'aquesta associació. Al redós del tema "La dona al món rural", el dia 28 d'abril se celebrà un debat a radio Altiplà amb la presència de quatre dones de Prades i la Presidenta de l'Associació de Dones del

Solsonès i, el mateix dia de la fira, s'enquetà diverses persones a peu de carrer per donar la seva opinió sobre el passat, present i futur de la dona a pagès. Les conclusions d'aquests dos actes es podran seguir properament a radio Pinós i a la web de l'Associació Cultural de Prades: www.prades-ac.cat.

Així mateix, la revista La Fornal conté una sèrie d'opinions i vivències viscudes sobre aquest tema.

Cap al voltant de les dues, el flaire d'una exquisida paella d'arròs, menà la gent cap a l'era on començava l'arrossada popular. El dia era esplèndid i tothom va gaudir d'un bon àpat compartit amb amics i coneguts.

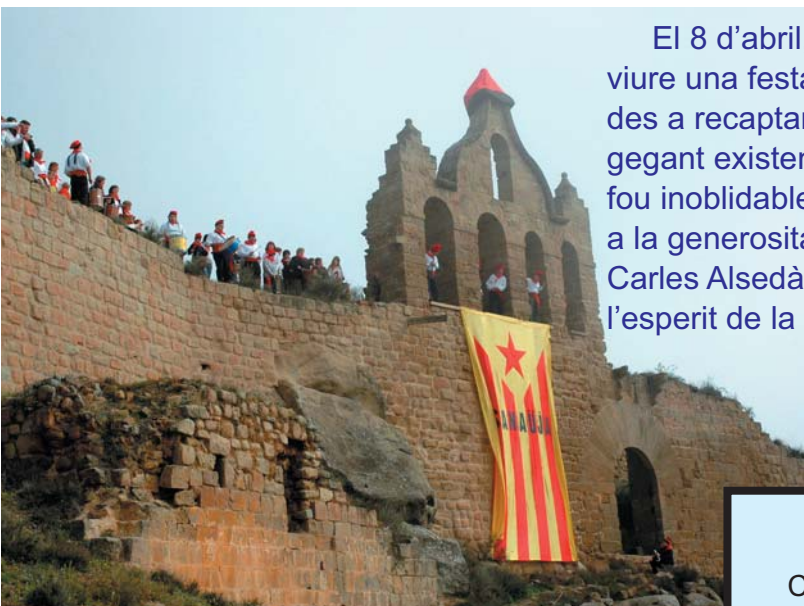
Arribada l'hora de començar la Segona Trobada

d'Acordionistes de Prades, la plaça s'anava omplint de gent fins que quedà plena de gom a gom. Durant més d'una hora la música dels acordionistes amarà l'ambient de música i alegria. Aquest any actuaren catorze acordionistes, vinguts de diferents indrets de Catalunya, fet que fa pensar que aquest acte de la Fira de Sant Ponç de Prades s'està consolidant. La diada es va acabar amb música, xocolata desfeta, coca i rom cremat per a tothom.

Tot plegat, una festa més per recordar, per reviu records i per gaudir de la companyia i l'amistat i per desitjar llarga vida a la Fira de Sant Ponç de Prades de la Molsosa.

CARMELLES A SANAÜJA

El 8 d'abril, Diumenge de Pasqua, Sanaüja va viure una festa molt especial: les caramelles destina- des a recaptar fons per poder fer la reproducció del gegant existent abans de la Guerra Civil. La jornada fou inoblidable i el resultat prou satisfactori, gràcies a la generositat de molts sanaüjencs. Els versos del Carles Alsedà són prou il·lustratius de quin va ser l'esperit de la festa.

Com diu la jovial cançó:

*“Ja ha arribat la primavera
entre cants d'ocells i flors”.*

Donem-li, doncs, la benvinguda
i, perquè tingui gran rebuda,
entonarem dolces cançons
banderejant per carrers i carrerons:
cantarelles, flairada i alegria;
llum, ufanor i bona harmonia
sota l'ombra dels balcons.

A recer del vell castell aturonat,
avui escaientment engalanat,
davallem pels pendents pedregosos
i camins empolsegats,
tot decidits i ben airosos,
i arribem a l'acollidora plaça,
amb gran mestria porxada,
de l'antiga, però bella Athanàgia,
bressol de tantes generacions,
on els records ens omplen de nostàlgia
i ens desperten emocions;
testimoni perenne del nostre passat,
vetlles fidelment el nostre present
i amb la teva hospitalitat
fas més teva, encara, la teva gent.

TEXT: CARLES ALSEDA SOLANS
FOTOS: RAMON CODINA

Avui som els caramellaires,
qui, de l'abanderat als ballesters,
passant per tots els cantaires,
honorem la nostra vila,
honorem la nostra gent,
enlairant ben alt les barretines,
estrenyent ben fort les faixes,
espargint a la remor del vent
la dolça i suau melodia;
lluïnt amb orgull camises,
faldilles i espadnyes envetades,
en aquest joli i assenyalat dia
de diumenge, Pasqua Florida.

Perquè Pasqua és festa i alegria,
és "mona" i "caramelles",
és la natura que torna a viure
amb un dolç esclat lliure,
lentament, dia a dia,
enamorant fadrins i donzelles.
Celebrem contents la diada,
alliberem les emocions,
trepitgem tots els racons,
cridem i afinem ben bé la veu
perquè se senti arreu
la nostra humil cantada.
Visca les Caramelles de Sanaüja!!!

L'ART I EL PATRIMONI DE LES FESTES DEL ROSER DE MAIG

*Creu processional de la Parròquia de Torà
(foto: Guillermina Puig)*

La devoció a la Verge del Roser ha estat font de nombroses manifestacions artístiques, moltes de les quals s'han conservat fins als nostres dies: retaules, capelles, imatges i peces d'orfebreria.

Les festes del Roser de Maig mantenen encara un fort arrelament popular a les nostres contrades, la manifestació més popular de les quals és la Dansa del Roser a Torà on cada any, priors i priores, solters i casats, mantenen aquesta tradició ancestral d'inequívoc origen pagà -no obstant l'antropologia les veu com a reminiscència de les antigues "Maies" paganes, celebracions de culte a la fertilitat, que en algunes poblacions encara es manifesta sota la forma de "l'Arbre Maig".

El creixement del culte a la Verge del Roser, passat pel sedàs del catolicisme, però, es generalitza ben entrada l'època moderna, quan es creu que la intercessió de la Verge va ser providencial per a la victòria de les tropes espanyoles a la batalla de Lepant. La devoció al Roser està centrada especialment en el rès del rosari i les novenes i, si a finals del segle XVI les motivacions bàsiques havien estat de refermament enfront a divergències o pobles de religions oposades, des de finals

del segle XVIII l'Església fomentarà novament el culte a la Verge Maria per combatre el racionalisme il·lustrat en la variant atea i anticlerical (la que es trobava representada en la Revolució Francesa).

Observem, doncs, com a totes les parròquies de la Vall del Llobregós hi havia una capella dedicada a la Mare de Déu del Roser i fins i tot algunes esglésies tenen a la Verge del Roser ostentant el patronatge principal, com és el cas de l'actual església parroquial de Castellfollit, l'església de Vilanova de l'Aguda o bé la capella del Molí de Ribelles.

A Torà, J. Coberó documenta la creació de la confraria del Roser cap a l'any 1574, mentre que l'any 1606 s'institueix la confraria del Santíssim Sagrament, coneguda popularment com "la Minerva". A Sanaüja, una visita pastoral de 1758 ens informa que existien tres confraries: una dedicada a la Minerva, una dedicada a Sant Salvador i una altra dedicada al Roser. Curiosa-

*Retaule de Prades de la Molsosa
(foto: Xavier Sunyer)*

*Imatge del Roser de Cellers
(foto: Maria Garganté)*

ment, aquestes tres confraries coincideixen amb els tres altars tan admirats per Francisco de Zamora quan visita l'església de Sanaüja i afirma que *"el altar mayor, y sobre todo el del Salvador y Rosario, son excelentes"*. Creiem, doncs, que la institució d'aquestes confraries devia contribuir al fet que aquestes capelles probablement disposessin dels millors retaules.

Al Llobregós conservem encara, malgrat els estralls de la Guerra Civil, alguns retaules magnífics dedicats a la Verge del Roser, com és el cas dels de la Molsosa, Prades i Lloberola, tots tres del segle XVII, mentre a Matamargó se'n conserva un del segle XVIII. El retaule del Roser de Sanaüja, tan lloiat per Zamora, desaparegué a causa de la Guerra, com el de Castellfollit o el d'Ivorra, mentre que del de Torà se'n conserven alguns plafons, avui conservats al Museu Comarcal de Manresa i que fa temps que són reclamats per tal que tornin a Torà, on l'església parroquial de Sant Gil encara conserva la capella del Roser, de planta central coberta per una cúpula. D'altres vegades és la sola imatge de la Verge del Roser o del Rosari la que es conserva, com és el cas de les verges barroques de Claret o Cellers.

Després de l'escultura, si exceptuem alguna obra d'orfebreria com la magnífica creu del Roser de Torà, els testimonis materials del culte al Roser es manifesten en objectes més senzills, com les tradicionals bazines amb la imatge de la Verge al centre i que es conserven en diverses poblacions, com és el cas de Sanaüja. Finalment, l'expressió última, més popular i intangible d'aquest culte són els goigs, alguns dels quals encara es

canten per la festivitat assenyalada. De fet, la música ha estat sempre força relacionada amb la festivitat i el culte al Roser, si tenim en compte les anomenades "cançons de pandero" que eren entonades per les piores quan anaven a captar. Seria injust, doncs, no reconèixer el paper d'aquestes dones, piores o confrasses, que amb l'habilitat del seus cants aconseguiren sovint els recursos per tal de fer possible les magnífiques obres d'art relacionades amb el Roser que podem admirar en alguns indrets de la Vall.

*Antiga parròquia de Castellfollit
(foto: Fons Salvany)*

PERIQUITOS A LA FINAL DE LA UEFA

Amb motiu de la final de la Copa de la UEFA, que es va celebrar a Glasgow el dia 16 de maig entre l'Espanyol i el Sevilla, un nombrós grup de *periquitos* del Llobregós es va desplaçar a la ciutat escocessa per animar el seu equip a aconseguir el trofeu europeu. Tot i que la copa va a anar a parar al Sevilla, els aficionats de l'Espanyol van aprofitar el viatge per encoratjar el seu equip i refermar els llaços que els uneixen a través del seu Club.

Ser de l'Espanyol és més que ser d'un equip.

La prova està en la gran feina feta aquest any en la competició de la UEFA. Amb un equip de jugadors fets a la casa blanc-i-blava, on està per sobre de tot l'esperit de lluita, de treballar, de sacrifici i amb un afeció abocada amb l'equip.

Tot plegat fa de l'Espanyol una família on, per sobre de tot, el que importa és el club.

Dimecres dia 16 de maig un grup nombrós d'aficionats del Llobregós vàrem marxar cap a Glasgow a animar l'equip, sense gairebé dormir, però molt

desperta.

Al cap de sis hores vam arribar a Glasgow on tota la família *periquita* ja ens esperava. Vàrem disfrutar de la festa organitzada per la UEFA, plovia cada vegada més però no ens mullàvem; l'escalfor que portàvem dins ens exigava les gotes.

S'acosta l'hora del partit enmig de la gran festa, cada vegada més tensos, contents, embogits per les ganes d'animar el nostre equip. Des del Llobregós aprofito per agrair als ciutadans de Glasgow la cordialitat i l'educació amb què ens van acollir, ens aturaven pel

TEXT: TONI FERRER CANALS
FOTOS: JOSEP ARGERICH FARRÀS

carrer i ens desitjaven sort.

Arribem a l'estadi, per cert un magnífic estadi, comença el partit. L'equip dona la cara amb empena, il·lusió, força, lluitant en cada pilota i en cada moment.

El Sevilla ens fa el primer gol, encara anímem amb més ràbia i força. Al poc temps empatem. Cada vegada juguem més bé, arribem a la segona part, ara juguem amb un *perico* menys, però encara en queden 15.000 més i cada vegada més forts.

Agantem la pressió del Sevilla. Forcem la pròrro-

ga, i ens tornen a marcar. Però encara seguim lluitant sense descans. A manca de 5 minuts per l'acabament de la pròrroga els nostres herois empaten el partit altra vegada. Més emoció i major entrega dels jugadors no es pot demanar.

Ara només els penals ens separaven de la copa, però des dels onze metres la sort ens va girar l'esquena.

No tenim la copa de ferro però ens sentim ORGULLOSOS del nostre equip i de la nostra afició, i ens sentim cada dia més *periquitos*.

FESTA DEL ROSER A TORÀ

Imatges de la festa dels Priors i Prioeres del Roser celebrada a Torà el primer diumenge de maig.

Com mana la tradició, en acabar la missa es van donar a conèixer els nous Priors i Prioeres que exerciran el seu càrrec el proper any: Solters: Jordi Castellana Circuns i Sergi Torrecasana Cuders. Solteres: Gisela Rossell Lavaquiol i Immaculada Gallego Osorio, Casats: Ezequiel Huguet Solà i Josep M. Sunyer Balcells. Casades: Anna Cererols Puig i Marta Culell Torrent. (Fotos: Ramon Torné).

L'ESCUT DE CALONGE DE SEGARRA

FERMÍ MANTECA

L'escut heràldic del municipi de Calonge de Segarra fou oficialitzat el dia 2 de maig de 1988, després de l'informe tècnic emès per Armand de Fluvià, president de la Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia i Vexil·lologia. La seva descripció és com segueix: escut caironat, de gules, una custòdia d'or amb l'hòstia d'argenty; per timbre una corona mural de poble.

El motiu de l'adopció d'aquest escut es basa en l'informe tècnic de la Societat Catalana de Genealogia i Heràldica, la qual fou consultada per la Generalitat de Catalunya, com és de rigor en els casos de l'oficialització dels símbols heràldics dels municipis. La inclusió de la custòdia eucarística, que simbolitza la fe, es deu a la confusió en el patronatge de la parròquia del poble.

En efecte, l'església està dedicada a Santa Fe, una santa originària de la vila d'Agen, situada a la plana del Garona, aigües avall de Tolosa, Montalbà i Moissac, camí de Bordeu, zones amb les quals Catalunya té lligams d'estreta afinitat històrica, lingüística i cultural. El fet és que a l'hora d'aprovar l'escut heràldic es va confondre la Santa Patrona de l'església de Calonge, amb la virtut de la fe. És per això que hi van adoptar la custòdia eucarística, fent referència a l'esmentada virtut, creient que l'església del poble estava dedicada a la santa fe.

Els goigs que es canten a la verge i màrtir Santa Fe, l'última edició dels quals data de l'any 1996 amb text refós i musicat per Valentí Miserachs, expliquen la història i el martiri d'aquesta jove occitana, la fama de la qual s'estengué a través del camí de Sant Jaume, arribant a les nostres contrades on és venerada també a Talavera i a Santa Fe, dins la comarca de la Segarra.

A Calonge va arribar el seu patronatge a través del seu castell, famós per haver-hi mort el bisbe de Vic, Arnulf, en tornar ferit de l'expedició a Còrdova. A finals del segle XI ja trobem documentada la capella del castell dedicada a Santa Fe, advocació que va passar després a la parroquial.

No estaria de més replantejar-se la modificació oficial de l'escut, en base al patronatge real de l'església parroquial, essent com és d'antiga l'advocació d'aquesta santa lligada a la història del castell de Calonge de Segarra.

26a CAMINADA POPULAR DE TORÀ

El dia 29 d'abril es va celebrar la Caminada Popular de Torà, visitant el Monestir de Cellers. Era una manera de finalitzar el particular homenatge a la primera edició celebrada ara fa 26 anys. La participació ha estat molt alta i els 450 caminants van poder gaudir d'un dia esplèndid.

Tot un èxit de participació

En primer lloc, ens disculpeu per l'error en l'article referent a la caminada de l'última entrega de la revista. Vam introduir canvis d'última hora a la ruta, i ja no vam ser a temps de modificar l'escriu.

I ja entrant en matèria, l'APACT felicita els 450 intrèpids que van desafiar les previsions meteorològiques. El dia no podia començar millor, el cel un xic ennuvolat però sense risc de pluja. L'esmorzar el vam suar força enguany, tot pujant cap a cal Xera. Seguint enllà, la ruta se suavitzava una miqueta fins al pròxim avituallament, a cal Tunic. Només ens quedava enfilarnos fins a l'Hostal del Vent per albirar el monestir i arribar-hi en poc menys de mitja hora. Els primers, es van plantar al monestir en només dues hores, però van acabar arribant en comptagotes, i la cua finalitzava a les dues del migdia, la veritable hora de dinar. La tornada va ser força concorreguda en aquesta edició, i com estava previst, vam acabar el dia al convent berenant i fent temps abans del sorteig. Volem agrair a tots els que fan possible aquesta caminada, i encoratjar tothom a seguir treballant per fer-la millor any rere any.

Moltes gràcies a tots, i us esperem l'any vinent!!!

Associació del Patrimoni de Torà (APACT)

TONI PADULLÉS

Més informació:
www.apactora.org

XAVI MORENO

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau nº 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

EL VENTILADOR

El passat 4 d'abril, Dijous Sant, un veí del nostre poble, Castellfollit de Riubregós, ens alertà d'uns abocaments de fangs de depuradora a la vora d'un camp de cereals dins del nostre terme. Degut a les pluges continuades que hem tingut darrerament, aquests abocaments s'havien desplaçat pel mig del bosc i baixaven per un camí, deixant-lo impracticable, en direcció als pous d'abastament d'aigua de boca del nostre petit municipi. Ràpidament vàrem avisar als Agents Rurals i als inspectors de l'Agència Catalana de l'Aigua per tramitar la denúncia oportuna.

Un cop aixecades les actes d'ambdós organismes, es comprovà que una empresa d'adobs de Manresa havia dipositat en aquesta parcel·la, ja sembrada, uns 1.000 m³ de fangs de depuradora de l'EDAR Riusec de Sabadell. Va quedar palès que aquests fangs, degut a les pluges, havien envaït una part del bosc i part del camí que uneix el nostre municipi amb el poble veí de Conill, quedant pràcticament impracticable. A més, els fangs baixaven camí avall quedant a escassos 1.000 m dels nostres pous d'abastament d'aigua.

Després de visitar la zona, s'ha obligat l'empresa a retirar els fangs i fer el que sigui necessari per evitar que segueixin escolant-se a través del bosc i del camí. Així mateix, es va tancar el subministrament d'aigua

potable de la zona de forma preventiva fins a conèixer l'abast dels fets. Tot això en plenes vacances de Setmana Santa, amb les cases rurals de la zona en ple rendiment. Un cop aquests fangs siguin retirats, caldrà obligar l'empresa a reparar el camí que ha quedat molt malmès per tot el moviment de màquines pesants durant els dies de màximes pluges i es tramitarà l'oportuna denúncia. De totes formes, poca cosa més podem fer, ja que com a màxim es podrà obligar a pagar la reparació dels 500 m de camí malmesos i una multa que suposem no serà massa elevada. Això no soluciona el problema de fons.

Es dóna el cas que ni el propietari de les terres (que probablement desconeixia els fets), ni l'arrendatari i masover (que probablement cobra uns diners per escampar aquests fangs) no són veïns del poble, per tant no els importa el mal que es pugui fer als veïns de la zona.

El més trist és el cúmul de despropòsits de la situació:

- El nostre municipi està declarat com a Zona Vulnerable de contaminació per nitrats i se segueix permetent la utilització de fangs de depuradora per "adobar" els conreus.
- La parcel·la estava sembrada, de manera que

gran SOL
RESTAURANT
especialitzats en banquets

www.restaurantgransol.com
Carretera de Manresa, 100
25280 Solsona (Lleida)
973 48 10 00

Argierich
Forn de Pa
Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

LA VERGONYA DEL MÓN RURAL

ni que es vulgui, no es poden escampar aquests fangs; per tant, això es pot considerar un abocament en tota regla.

- Als nostres ramaders se'ls exigeix la construcció de femers per acumular els fems dels animals durant set mesos, però en el cas dels fangs de depuradora sembla que hi hagi carta blanca per a tothom.

- Mentre s'eliminin fangs de depuradora de les grans ciutats al preu que sigui, a les zones rurals se'ns declara Zona Vulnerable de purins, se'ns contamina l'aigua potable i aquí no passa res. Què passaria

si proposéssim traslladar els femers de les nostres granges a les grans ciutats? Potser ja no caldria que ens declarassin Zona Vulnerable.

El problema de fons és que hi ha un excés de fangs de les depuradores de les grans concentracions urbanes que ningú sap on col·locar, i una legislació massa permissiva amb aquests delictes que sorgeixen de les ciutats, mentre que en altres casos similars, amb inici i final en el món de la pagesia, sí que són molt més estrictes.

Senyors, cal aplicar a tothom la llei amb la mateixa duresa, si no entrarem en el perillós món de les desigualtats que ja estem farts de veure. Al

final serem un destí de les grans ciutats: turisme rural i abocadors incontrolats de materials rebutjats a les capitals. Jo, sincerament crec que som quelcom més que això. Ens venen la moto que hem de ser els guardians de la natura, ja que vivim immersos en ella, i trobo bé que se'ns castigui quan ho fem malbé, però el que no podem fer és vigilar que no ens la vinguin a malmetre des de fora. Cadascú té prou feina a casa seva.

Xavier Guillén Vilaseca
Alcalde de Castellfollit de Riubregós

*Us agraeix la
vostra companyia.*

Fins aviat.

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avgda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/. Escots, 30
25753 SANAÛJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes

Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

Perruqueria
Carmen's
HOME i DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

SAD
Segarra

Atenció personalitzada per a avis
i/o malats, a domicili.
Servei de neteja per a particulars,
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59
e-mail: sad_segarra@yahoo.es

SERVEI
ASSISTENCIAL
DOMICILIARI

Telèfon 973 47 35 38

PLAÇA DEL VALL, 24 • TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 690 409
PARRÒQUIA	938 698 416

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOVA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	973 473 368
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÛJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204

DIGITALITZA'T

Ja pots adquirir la revista

Llobregós
Informatiu

digitalitzada en format PDF

1 CD (1 any) ..... 25 Euros

1 CD (2003, 2004, 2005 i 2006) .. 60 Euros

Podràs tenir la col·lecció completa
amb índex de búsqueda ràpida per paraules

Telèfon 649 352 877

E-mail: info@llobregos.info

AVÍS ALS SUBSCRIPTORS

Les subscripcions a la nostra revista
LLOBREGÓS INFORMATIU quedaran automàticament
renovades, si no hi ha prèviament la comunicació
expressa de donar-se de baixa.

El cobrament de la subscripció es farà
de la forma habitual escollida pel subscriptor

HORARIS ALSINA GRAELLS

SOLSONA - LLEIDA

HORARI	ITINERARI	HORARI
06,40	SOLSONA	14,55
07,06	BIOSCA	14,29
07,12	SANAÛJA	14,23
08,35	LLEIDA	13,00

BARCELONA - ANDORRA

HORARI	Km.	ITINERARI	HORARI
06,45	17,00	ANDORRA	11,36
07,09	17,24	9 LA SEU D'URGELL	11,06
07,15	17,30	9 LA SEU D'URGELL	11,00
08,18	18,33	79 PONTS	09,57
08,28	18,43	79 PONTS	09,47
08,44	18,59	92 SANAÛJA	09,31
08,51	19,06	98 BIOSCA	09,24
08,56	19,11	102 TORÀ	09,19
09,02	19,17	107 CASTELLFOLLIT	09,13
09,14	19,29	117 CALAF	09,01
09,48	20,03	144 IGUALADA	08,27
10,45	21,00	212 BARCELONA	07,30
			21,06
			20,36
			20,30
			19,27
			19,17
			19,01
			18,54
			18,49
			18,43
			18,31
			17,57
			17,00

ELECCIONS PRIMÀRIES

A Torà ja tenim nou alcalde. Però un procés tan senzill com escollir democràticament la persona i l'equip de govern que gestionarà el nostre poble els propers quatre anys no sempre resulta tan simple. A molts polítics els agrada força complicar-se la vida i, sobretot, complicar-la als seus electors. Des de Madrid, les recents eleccions municipals (i autonòmiques) s'han viscut com unes autèntiques primàries de les properes generals, on la pugna serà entre José Luis Rodríguez Zapatero i Mariano Rajoy. Com que a Espanya, a diferència de França, no hi ha primera volta, ves per on el PSOE i el PP se la van inventar sobre la marxa.

Primer va ser el líder del PP, qui per al 27-M, es va entestar en recomanar-nos que optéssim pel seny i per la unitat d'Espanya. ETA, l'Estatut, els matrimonis homosexuals... Temes força recurrents pel PP i molt ajustats a la batalla que es lliurava. De ben segur que tots els candidats a alcaldes no tenien altra cosa al cap quan demanaven el vot... Una bona part (no tots) feina tenien a dissimular la corrupció urbanística.

El president socialista, en canvi, assegurava que aquestes eren unes eleccions perquè es lluïssin els

candidats municipals i autonòmics, i que no s'havia de desviar l'atenció dels electors. Això va ser, però, fins que un bon dia va decidir fer una caravana electoral per a la qual es van programar dos mítings al dia i amb la qual va recórrer tot l'Estat. On quedava el protagonisme dels candidats quan el que tancava l'acte de torn era Zapatero? I per si quedava algun dubte, es va dedicar a fer promeses pròpies d'un president de l'executiu central i no d'un líder socialista que volia donar suport als futurs alcaldes i presidents autonòmics.

Rajoy, mentrestant, no va voler ser menys i va dissenyar una caravana amb el doble d'actes dels que feia Zapatero, perquè està clar que des de l'oposició s'han de fer més esforços. Això sí, i no se sap si va ser per boicot de la Moncloa, però els periodistes que el seguien en més d'una ocasió es perdien pel camí i per arribar a Canàries van estar més de sis hores volant, amb una parada pel mig per repostar al Marroc. Joc brut? Qui ho sap...

Al final, la conclusió és la de sempre: no cal donar tantes voltes per arribar al mateix cap de carrer!

Montse Oliva

LA FI DEL FEMINISME

¿Es pot dir avui dia que és necessari el feminisme? Només cal recordar algunes realitats actuals per convèncer els escèptics que la resposta és: Sí, és necessari!

Les dones realitzen les dues terceres parts del treball total en el món (sumant el treball domèstic i el professional). Elles reben una dècima part dels salaris globals i són propietàries d'una centèsima part de la propietat mundial.

En més de 15 països es fa encara l'escissió del clítoris (ablació d'una part o de la totalitat del clítoris). Segons estimacions, hi ha 84 milions de dones mutilades d'aquesta manera, particularment a l'Àfrica.

A Canadà, una de cada deu dones sofreix maltractaments per part de la seva parella. Als Estats Units, dos milions de dones són maltractades en els seus propis domicilis. Pel que fa a la població analfabeta, les dones ultrapassen als homes en una proporció de tres a dos.

La dona està involucrada en nombroses funcions indispensables per a la societat, però aquestes accions es veuen ignorades o infravalorades.

Aquest article porta per títol: "La fi del feminisme". I podria semblar que es refereix a la decadència d'alguns

moviments feministes actuals. I no és pas així. Aquest títol expressa simplement el desig de cada autèntica feminista: el desig d'un final feliç per al moviment.

El dia que el sexe no condicioni el desenvolupament integral de les persones, el dia que el domini i la supremacia de l'home passin als anys de la història, el dia que la comunicació d'ambdós sexes estigui basada en el respecte entre persones lliures... aquell dia el feminisme no tindrà més raons per a existir.

Arribarà aquest dia? No ho sé. Resta un llarg camí per recórrer. Un llarg camí, ple d'obstacles jurídics, socials, tradicionals i religiosos.

Falta solidaritat. Solidaritat d'aquelles dones que ja han avançat en el camí, que ajudin aquelles que encara estan lluny d'obtenir el reconeixement de la seva dignitat de persona. I falta també la solidaritat dels homes, del sexe masculí. Cal que els homes desitgin viure amb les dones en efectiva llibertat.

Tant de bo que arribi aquest dia; un dia en què rellueixi un profund respecte de la dignitat de tot ésser humà; un dia que em permeti dir: "Ja no sóc feminista".

Pauline Lodder

PARIS... LA CITÉE DE L'AMOUR, DES LUMIÈRES... ET DES SOUVENIRS...

Sí, vinc de París: he admirat els edificis més colossals i emblemàtics de la capital francesa com el Louvre o Nôtre Damme i n'he descobert el passat històric; m'he passejat per la vora del Sena, per la plaça de la Bastilla, pel Camp-de-Mart i pels camps Elisis; he pujat a la *tour Eiffel*, he descobert la nit del barri llatí, he provat les *crêpes* i la *fondue*; he reflexionat sobre el "minimalisme" de Lluís XVI en veure el Palau de la Versalles...

Ara bé, el que realment ha superat les meves expectatives ha estat la gran quantitat de torres Eiffel en miniatura que he vist: en format encenedor, en format clauer, iman per a la nevera, punt de llibre, reproduccions de totes mides per ser exposades a la vitrina, en forma de vas, plat, bol, didal, obridor, llevataps... de ceràmica, de ferro, de fusta, de plàstic, de peluix, comestibles... en postals, en quadres, en pantalles, en cartells, en davantals... No pots caminar ni mig minut sense trobar-te un venedor ambulat que t'intenti endossar una de les seves joies, topar amb una boutique de souvenirs o un quiosc arrebossat de postals i murals de "*le Chat Noir*". Tot plegat m'ha recordat vagament

les Rambles de Barcelona, farcides de dracs del Parc Güell, Sagrades Famílies i barrets mexicans, així com de bars de "tapes, paella i sangria".

Però jo segueixo sense entendre quina gràcia tenen aquest tipus d'objectes. Em fa la sensació -per altra banda, certa- que els residents no només són conscients de la bellesa del seu territori, sinó que, a més, saben que en poden treure suc. Així, posen a l'aparador turístic tot allò típic del lloc fins que es produeix un efecte curiós (jo l'anomeno "efecte aparador"): allò típic deixa de ser-ho, per ser-ho el fet de vendre als "guiris" allò que abans sí que era típic. Pel que m'han dit, això no només passa en terra occidental sinó també en l'oriental, llatinoamericana i africana: Marrakeish n'és l'exemple perfecte. I és que s'ha d'anar terra endins per descobrir la cultura d'un poble, no n'hi ha prou amb quedar-se a la capital...

Suposo que el somni de tot viatger és posar els peus en un lloc que, a més d'interessant i bell, no estigui contaminat per aquest tipus de coses. Seguirem somiant.

Montse Torner

UN BON RECORD DE 60 ANYS

El passat 10 de setembre de 2006 ens vam reunir tots els toranesos i toraneses nascuts el 1946. Tots plegats vam celebrar els nostres 60 anys viscuts. La trobada va ser a la plaça del Vall, davant l'Ajuntament, per anar tot seguit a l'església de Sant Gil a celebrar amb Mn. Pau una missa per donar gràcies per aquesta seixantena de camí recorregut.

En sortir, tots plegats passejant pels nostres carrers i recordant anècdotes d'infantesa -que en teníem moltes- vam anar a cal Jaumet a fer un bon dinar, amb aperitiu, brindis i pastís inclòs. Passàrem un dia màgic,

d'aquells per recordar.

I ara, amb el bon record d'aquella diada, em pregunto: Per què la gent, en fer-se gran, perdem aquest punt d'infantesa, tan net i transparent, sense odís ni enveges? Aquell dia tots érem diferents en oficis, professions i negocis, però allí tots érem junts reunits en aquell camí començat en 1946 tots érem iguals, tots volíem el millor pel nostre volgut Torà. Gràcies, doncs, a tots aquells que van fer possible que allò fos així.

Una toranesa de 60 anys

Transports
MOLINS

Serveis:
PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r.-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira
ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

TRADICIONS, COSTUMS I RESPECTE A LA PERSONA

D'ençà que cada vegada tenim més immigració de persones de religió musulmana, es posen al descobert un seguit de conflictes socials. Anem per parts. El vel o els diferents tipus de vestimenta que duen les dones d'aquesta religió, que les fan anar tapades gairebé de cap a peus, per què ho fan realment? Perquè és una forma d'expressar una identitat i la seva religiositat o bé perquè llurs pares o marits les obliguen seguint els preceptes d'uns predicadors? En aquest últim supòsit, segons la nostra societat, això seria una forma de dominació o vexació envers la dona. Per altra part, les mutilacions dels genitals quan són encara unes nenes, l'ablació de clitoris, que suposo no deu tenir més sentit que assegurar al futur marit que es casaria amb una dona no desflorada o verge, encara ens resulta més incompreensible. El fet que un home de la família d'una dona que hagi incorregut en infidelitat o comès adulteri, la pugui ajusticiar amb la mort, per servir l'honor familiar, no cal dir que encara es més inacceptable.

La nostra societat, malgrat no ser el súmmum, avui

té unes normes de convivència basades en el respecte als drets fonamentals de la persona i que ja comença dintre de la pròpia esfera familiar i s'expandeix cap a l'exterior social. Això sembla no ser o no voler ser entès per aquestes persones, que segons sembla només viuen per la seva folia religiosa. I el més frapant és que volen que la nostra societat es rebaixi als nivells de la seva, quan el coherent seria que ells respectessin les nostres normes.

Amb tot això, els nostres governants ens demostren no tenir les idees gens clares, tenen la propensió a confondre ajudes per facilitar la integració a fer abaixades de pantalons, perquè sembla que li tenen pànic a la paraula racista, quan curiosament els racistes són les persones que no volen acceptar les nostres normes. Nosaltres vivim en la societat del segle XXI i ells encara estan a l'edat mitjana amb la seva pròpia dictadura inquisitorial.

Josep Gatnau Grau

EL 70 % DE LES DIARREES DEL VIATGER SÓN LLEUS

La diarrea del viatger o diarrea del turista és el problema de salut més freqüent entre els viatgers que visiten països amb escasses condicions higièniques. Al voltant del 40% dels viatgers experimenten una diarrea durant el seu viatge al tròpic.

Aquest trastorn gastrointestinal es deu a una infecció per una bactèria, un virus o un paràsit. La via de contagi de la malaltia es produeix per la ingesta de begudes, principalment per aigua no potable i aliments contaminats.

Per tal de prevenir l'aparició de la diarrea quan es viatja a països de risc s'ha d'intentar seguir una sèrie de recomanacions higiènic-dietètiques.

S'ha d'evitar menjar carn, peix i marisc cru o poc cuinats així com fruita que no estigui pelada. Evitar també el consum de llet o derivats sense garanties (gelats

de venda ambulants, formatges...). L'aigua sempre s'ha de beure embotellada. Això també s'estén als glaçons de gel fets amb aigua no potable. Hi ha qui també recomana rentar-se les dents amb aigua embotellada.

Si apareix la diarrea, el tractament és conservador. Els especialistes recomanen seguir una dieta astringent i beure líquids amb sals de rehidratació oral. L'ús d'antidiarreics com la loperamida pot ser eficaç en aquests casos. Els antibiòtics es reserven en el cas de febre alta, vòmits repetits i l'aparició de sang en la femta. En cap cas serveixen com a preventiu. Generalment la diarrea acostuma a durar de tres a set dies però si persisteix a la tornada del viatge és recomanable consultar amb un servei especialitzat per a un diagnòstic correcte i un tractament adequat.

Sílvia Porta i Simó

RÀDIO
altiplà
107.2 FM
LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA
www.comemissores.com/radioaltipla
Tel. 93 868 04 09 Fax 93 868 12 34 e-mail: radio.calonge@diba.es

L'OPINIÓ D'UN VOT JUBILAT

Només sóc un jubilat. Tant si manen les dretes com si manen les esquerres, el dia 25 de cada mes trobo en el banc la nòmina exacta... I que durí! Però després de llegir en la vostra revista l'article El Ventilador del mes de febrer i estant-hi d'acord, si em permeteu, voldria fer un comentari d'actualitat precisament perquè em sento molt català i estimo el meu país, però que últimament no sé si estic avorrit, indiferent o divertit!

Ja veiem com el Govern de la Generalitat ha deixat de banda la problemàtica de la identitat col·lectiva, que va desapareixent, amb el mateix silenci que es "governa", sense fer soroll, no fos cas que algú es molestés, si es tornés a afirmar que Catalunya és una Nació i ens estressin una altra vegada les orelles.

A principis d'any, la Universitat Pompeu Fabra va fer un estudi molt acurat comparant l'Estatut de Catalunya i el d'Andalusia. Els varen trobar pràcticament iguals. La diferència és que el nostre va costar tres anys d'inacabables reunions. Amb una gran retallada socialista, amb el vist i plau del senyor Chaves i del llavors ministre d'indústria senyor Montilla (avui president i delegat del govern central a Catalunya), i el gran teatre del referèndum amb la negativa furibunda del PP i d'ERC, responsables en part de la gran abstenció. Aquests, ara, per estar amb els que manen, accepten submisos el que sigui i ho donen com a bo amb una gran rialla, es donen el bec amb el que sigui per tal de menjar al mateix plat -això ho reconeix el mateix Carretero-. On és l'independentisme, senyor Carod? Que per cert, en la vostra estada a l'Índia fèieu molt goig dins el cotxe oficial, amb la bandera Espanyola! Visca el Barça! Estem d'acord? Esteu d'acord que una bandera us agermana? Jo ja no entenc res! Potser de tan clar com és!

En canvi el segon estatut, l'Andalús, va ser benvingut i aprovat, precisament el diumenge dia 18 de febrer, sense cap esmena pels nacionalistes espanyols, socialistes i populars. Ah! pel que es veu, al nostre se li prepara una nova retallada per part del PSOE. Això tenint a Madrid un govern del mateix color! Perquè el PP i el Constitucional, pel sol fet de ser el català, el que

voldrien és eliminar-lo. Com a molt, tot això tornarà a quedar en "café per a tots", pagant sempre els mateixos (nosaltres); resulta molt car ser català. RENFE: vuit incidències en dos mesos! On són els traspessos per finançar el país? Sabrem algun dia allò de la balança fiscal Catalunya-Espanya? Quan deixarà de ser una broma la paraula entesa?

Us asseguro que ha estat inevitable el record de la memòria, d'un viatge a la ciutat d'Albacete que vaig fer l'any 1965, quan jo em guanyava la vida com a comercial; allí hi teníem un client molt important i amb el temps va néixer una forta amistat. Aquell dia, mentre dinàvem, el Vicente Quintana, que així era el seu nom, parlant de Catalunya, de Barcelona, del Barça, dels catalans i dels anys que feia que tractava amb gent d'aquí i que per tant sembla que ens coneixia molt bé... de cop, em deixà anar aquesta frase que no he oblidat mai: "*Mira si conozco Catalunya y a los catalanes, que a veces he pensado en el gran negocio que seria, comprar a muchos catalanes al precio que valen... y venderlos al precio... que ellos creen que valen, ja ja ja...!*". Jo de moment no em vaig immutar perquè el meu objectiu era aconseguir la comanda, cosa que em va signar seguidament. Vaig respirar fondo perquè... la pela és la pela.

Per què serà, que quan penso en el que passa ara, després de més de quaranta anys, he tornat a pensar amb el Senyor Quintana d'Albacete, que quan somreia, se li tornaven els ulls petits? Potser tenia raó amb allò d'aquell possible negoci que en principi a mi em va confondre i escandalitzar, i que ara, observant la política i tots els polítics, jo també hi estic bastant d'acord.

Saurà... d'esperar que el nou invent ens resulti baratet, vull dir que no ens surti més... Carod!

És clar que si fallés el *tristpartit-2* sempre quedarà una tercera oportunitat, o una quarta, etc. Així aquesta finca tan rendible... que encara és Catalunya, els "PP-PSOE" tindran els masovers assegurats molts i molts anys.

Josep Mases I Raurich

Pinsos BAGÀ, s.a.

Fàbrica i Oficines :
Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CORSETERIA

Montserrat Solé Bonet
c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

UN ANY SENSE TU...

Fa un any de la mort del papa, el padrí, el Tato, el Pere de Cal Jaumet. Cadascú té els seus records i els seus motius per recordar-lo. Jo n'expressaré els meus.

El camí de la teva vida no va ser gens fàcil, eres una persona ben peculiar, plena de contrastos; de petita em costava d'entendre't, però de gran he arribat a fer-ho.

En la meva infantesa, et recordo jugant, gastant sempre bromes a tothom, mai la canalla et feia nosa, necessitaves estar amb ells, crec que mai vas perdre del tot aquell punt de trapella que tots hauríem de conservar; ja que sempre de gran, en els moments difícils, et sortia algun acudit dels teus, que a ningú deixava indiferent. Recordo que a l'hospital els metges i infermeres eren testimonis de les teves bromes. També als nous cambres els tocava passar per la primera novatada: "Vés a Cal Rivelles a veure si m'hi trobes" i alguns hi anaven, i en tornar et deien "Pere, allí no hi ets". O bé "Vés a comprar a Cal Guatlles dos quilos "d'estaca'm aquí" i tornaven, dient "d'això no en tenen, Pere". El sentit de l'humor sempre t'acompanyava, junt amb la teva curiositat per les coses, de tot havies de saber el seu com i el seu perquè.

Alguns de la meva generació, i més joves també, per Sant Pere, a la pista del Snack, recordaran les famoses "corrides" de sac, el trencar l'olla, la coca i la mistela, la que ens solíem preparar per festejar el dia del teu sant. Els crits de la canalla t'omplien de joia.

De les anècdotes de petita recordo l'Antònio de Cal Calamando i el Ramon de Cal Clavellà (a.c.s.) les vegades que et cridaven "Tato, Tato, a que no m'atrapes!" i acabaven tots dos nens dintre d'un sac; jo patia, però al final tots rèiem.

Una de les teves grans passions era el futbol. El gran defensa de la Segarra, "el tanque ruso" com alguns et coneixien. Recordo encara espantada una de les teves, quan la parella de la Guàrdia Civil et va custodiar fins a casa, perquè no sé quina devies muntar, o bé amb l'àrbitre o amb els contrincants. D'anècdotes del futbol,

en tenies per donar i per vendre.

La Rúbia, famosa de Torà a Calaf, dues vegades al dia, quan pujaves per allà, a les bòviles de Can Sugranyes, es veia un fum... "em sembla que el tren ja ha arribat a l'estació". -"Corre Pere, corre, corre! que s'escaparà. Què farem ara...?" li preguntava la gent espantada. I ell contestava "no patiu, ja s'esperarà".

La gent amoïnada estava, ell no, perquè sabia que encara faltava mitja hora perquè el tren arribes a Calaf. Una altra ruta de la Rúbia, era fer arribar la gent de la comarca al metge i al curandero de Prats, i aprofitant el viatge de tornada a Torà, fèiem "els recados" que els toranesos ens havien encarregat, com portar barres de gel per les neveres, medicaments de la farmàcia, vedella... i tot el que a Torà ens faltava. D'arribada a Torà, anàvem a Biosca o a Ivorra si calia, depèn de la demanda de la gent. La Rúbia tenia un remolc, que si calia s'omplia de gent per anar de Festa Major, a Biosca, Castellfollit o Ivorra, també per San Cristòfol, després d'anar a beneir, feia parada a Castellfollit per fer el vermut i a la tarda a berenar a les fonts d'Ivorra.

Eres una persona que poc t'importava el què diran, no necessitaves molt per viure, sempre deies que tenies de tot, dins de l'adversitat de la vida sempre sortia la teva força per defensar la teva família, les teves coses, el teu entorn.

De gran et vas adaptar a la teva malaltia d'una manera admirable, primer deixant d'anar a l'hort, després deixant el teu "vespino". Sorties a fora, a seure una estona, fent petant la xerrada amb tothom.

Gràcies per les coses que ens has transmès; eres un home de fets, no de paraules; ens vas deixar el 16 d'abril, l'aniversari del Jaumet. El novembre passat va néixer la teva primera besneta; li han posat Maria, com a tu t'agradava. T'estimem tots i et portarem amb nosaltres sempre.

Montserrat Marimon

Al servei de la comarca
des de 1895

Tèlèf. 938698019
Floristeria 938680301

ah

AGRIPLANT HUGUET
SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Folguera a Jorba s/n
08280 CALAF   Telèfon 655 63 35 20

"la Caixa"

Torà
Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà
Tel. 973 47 34 10
Fax 973 47 38 15
E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

AGRAÏMENT

En el número 20 del Llobregós Informatiu vàreu publicar un magnífic reportatge sobre l'activitat artística del nostre pare, Isidre Sala i Junyent, a l'Esbart Dansaire Toranès, signat pel veterà i bon articulista Albert Brau i Bagà.

Creiem que en fa un retrat força acurat de la seva activitat lúdico-social i voldríem que constés el nostre agraïment a tot l'equip de la revista Llobregós i en particular al Sr. Albert Brau. També fem extensiu aquest agraïment a totes les persones que van participar en

l'Esbart Dansaire, perquè, conjuntament amb el nostre pare, pensem que van contribuir a potenciar, expressar i transmetre una sèrie de valors col·lectius els quals influïren positivament en la convivència dels veïns de la Vila de Torà.

Us desitgem que pugueu continuar fent tan bona feina i que sigui per molts anys!

**Jaume, Robert i M. Montserrat
Sala i Parcerisas**

QUI PERD ELS ORÍGENS... PERD IDENTITAT

Escric aquestes ratlles pocs dies després de la Setmana Santa i encara tinc els cants dels Caramellaires de Sanauja ressonant dins el meu cap.

Fa pocs dies vaig tenir a les meves mans documentació referent a unes caramelles de l'any 1926 del veïl poble de Ribelles i, en repassar els documents on s'hi detallaven les persones participants, amb el nom de cadascú i també el nom de la casa (senzillament preciós!) i l'import pagat per cadascun (les dones no pagaven) i també d'altres qüestions relacionades (vestits, robes, gorres, cistells, despeses d'impremta...), em va fer pensar com n'és de bonic i d'important cuidar els nostres costums, tradicions, la nostra cultura en general.

Quan un viatja, li agrada de veure què és fa a d'altres llocs i gaudir de noves experiències. Conèixer món és, també, eixamplar el pensament, adquirir tolerància i noves amistats.

Les noves generacions, immerses en la globalitat imperant, qui sap si coneixeran tot això de la nostra cultura o es perdran enmig de videojocs universalitzats o festes "estandarditzades". Quan parlo de "festes estan-

darditzades" em refereixo a "Halloween", el Pare Noel o Santa Claus. Què tenen de dolent la castanyada i els nostres panellets o els Reis Mags d'Orient? I el caga tió? A quin lloc del món trobareu tradició tan original com el nostre tió?

Cultura, tradició, religió... l'essència del nostre poble i de la nostra identitat. Segles i segles d'una forma de ser pròpia: la nostra. Hem de cuidar-ho com es cuida un bé preciós i delicat. Procurar conservar-ho i que no es perdi enmig d'una mal entesa globalització. Respectem els nouvinguts i demanem el mateix respecte. No es pot despullar un sant per vestir-ne un altre.

Se'ns "ataca" cada dia des dels medis de comunicació i des del cinema, bàsicament nordamericà, amb costums aliens que, no per interessants, no deixen de ser foranis.

És molt enriquidor saber. Però, compte! cada cosa al seu lloc i no oblidem el que ens pertany. Fent servir un símil religiós: la caritat comença per un mateix.

Gemma Martínez

Fàbrica de làmpades - Torà
Tel. 973 468 100

**Làmpades de
tots els estils
a preus
excepcionals**

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2
tarda de 3 a 3/4 de 7
dissabte de 10 a 1

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A
PARTICULARS I PER A
TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:
JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ

Josep Viladrich

Pintura i Decoració

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

T Hostal - Bar
TRÈBOL

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)

PINTURA
I DECORACIÓ
TÀSIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

A la tradicional fira de Sant Ponç de Prades de la Molsosa no han faltat els productes artesans d'Ardèvol de Pinós. L'Assumpció ha exposat el confitat que elabora segons la recepta de la seva iaia Carmeta.

L'Assumpció Caellas i Junyent va néixer a ca l'Agustina, de Calonge de Segarra, i en casar-se amb l'Antoni va traslladar-se a can Monconill, d'Ardèvol. Va tenir dos fills, la Queralt, que malauradament ens va deixar a l'edat de 5 anys, i en Joan, que en té 18.

És una dona decidida i emprenedora i a més de ser bona cuinera també és monitora de la Gent Gran. Aquesta activitat la desenvolupa en pobles com Ivorra, Sanaüja, Pinós i Torà. És propietària del Gimnàs Torà on petits, joves i més grans s'hi apleguen per practicar gimnàstica rítmica, country, ioga, aeròbic,

tonificació, exercicis de manteniment... Col·labora en el Pessebre Vivent d'Ardèvol i participa en fires de productes artesans. La propera fira on anirà serà la de Pinós, el 3 de juny. Fa poc va participar en la Mostra de Productes Artesans del Solsonès i no falta mai la seva il·lusionada col·laboració a la Festa del Panellat de Calonge de Segarra el dilluns de Pasqua.

És una gran coneixedora de les tècniques artesanes d'elaboració del porc. Sap com es preparen els ingredients, com es couen i la manera idònia com s'han de conservar. És tanta la informació que ens pot donar sobre aquest tema que crec que es mereix un capítol a part. Aquest confitat que ens mostra ens fa recordar aquelles menges que eren habituals fins no fa molts anys a les llars de la Vall del Llobregós.

CONFITAT DE LA IAIA CARMETA

Temps: 1 hora

Dificultat: mínima

Ingredients: Mig litre d'oli d'oliva verge - Mig litre de llard - Sal - Pebre - 1 kg de costella de porc (botifarra, llom o tot barrejat).

Preparació:

Anys enrere es coïa a la llar de foc en una paella sobre els tres peus. Ara ho farem sobre el fogó de butà. En una paella s'hi posa la costella (que prèviament s'haurà posat a macerar dos o tres dies amb sal i pebre), l'oli i el llard i quan està cuit es treu amb cura la costella i es va col·locant en una tupina (olla de terrissa). Després de colar-ho s'hi tira el llard i l'oli de fregir a sobre, que la costella quedi ben coberta. Un cop refredat es conserva 3, 4 o 5 mesos en un lloc fresc (rebot, celler). El llard que sobra es guarda i si es barreja adequadament amb sosa càustica se'n pot fer sabó casolà que va molt bé per als problemes de la pell. Si el confitat es fa amb botifarra, abans de coure-la s'ha de deixar 7 o 8 dies penjada perquè quedi somalla.

JOAN CAELLAS I CAELLAS

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

CIMENTS - RAJOLS
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Opells

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

BROKER FONTANET S.L.

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL LABORAL
COMPTABLE EMPRESARIAL
JURÍDICA I IMMOBILIÀRIA

Avda. de la Generalitat, 3
25230 MOLLERUSSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUR
tel. 973 68 05 04 • fax. 973 68 05 04

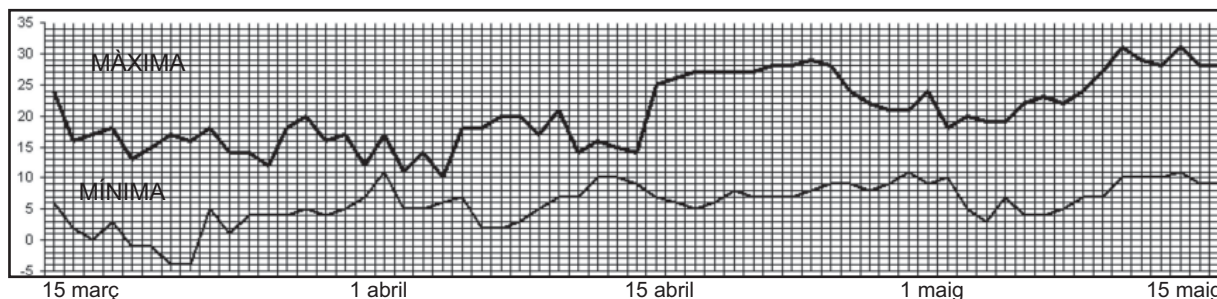
Passeig Caputxins, 1. 1r. 1a.
43800 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

LA TEMPERATURA DE 15 A 15

TEXT: FERMI MANTECA

DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES

Una primavera com cal

Després d'un hivern càlid i sec que feia témer el pitjor any de sequera, per fi hem tingut una primavera amb temperatures pròpies de l'època, en què han predominat les mínimes ben baixes, sobretot a l'inici del període, i les màximes que han anat pujant progressivament, amb valors bastant alts a partir del 15 d'abril.

Per la seva banda, les pluges han estat generoses, abundants i repartides. Han caigut del cel -mai millor dit- 166 litres en dos mesos

i han transformat els camps, els boscos i els marges amb una ferasitat que fa bo de passejar-s'hi. La portada d'aquest número de LLOBREGÓS INFORMATIU és prou eloqüent de la vida que es respira pels nostres contorns.

De tota manera no hem d'abaixar la guàrdia pel que fa a l'estalvi de l'aigua que sempre hem de tenir present i tenir cura a l'estiu de no encendre foc al bosc, ja que el material combustible que s'ha acumulat el fa bastant perillós.

PLUGES

17 de març	2	litres
31 de març	1	litre
1 d'abril	7	litres
2 d'abril	7	litres
3 d'abril	46	litres
4 d'abril	10	litres
5 d'abril	7	litres
6 d'abril	6	litres
7 d'abril	7	litres
13 d'abril	4	litres
14 d'abril	13	litres
15 d'abril	5	litres
17 d'abril	2	litres
19 d'abril	5	litres
21 d'abril	7	litres
1 de maig	1	litre
2 de maig	25	litres
4 de maig	8	litres
5 de maig	1	litres
14 de maig	2	litres

REFRANYS

- Juny brillant, any abundant.
- Les herbes de Sant Joan tenen virtut tot l'any.
- Pel juliol, trona a posta de sol.
- Per Sant Jaume i Santa Anna, pinta el raïm i la magrana.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

**FUSTERIA
BACARDIT
DE CALAF, S.L.**

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

SOPA DE LLETRES

ANTÒNIA BALAGUÉ

ENDEVINALLA

No té cames i camina,
Va amb càrrega dia i nit,
No és cap bou i porta banyes,
No és ovella ni és cabrit.

ACUDIT

Dos amics estan en un bar i un demana un cafè.

-Com és això? Que ja no beus?

-De moment, no. Fins que la meua sogra, que passa una temporada amb nosaltres, torni al seu poble, no ho penso fer.

-I això...?

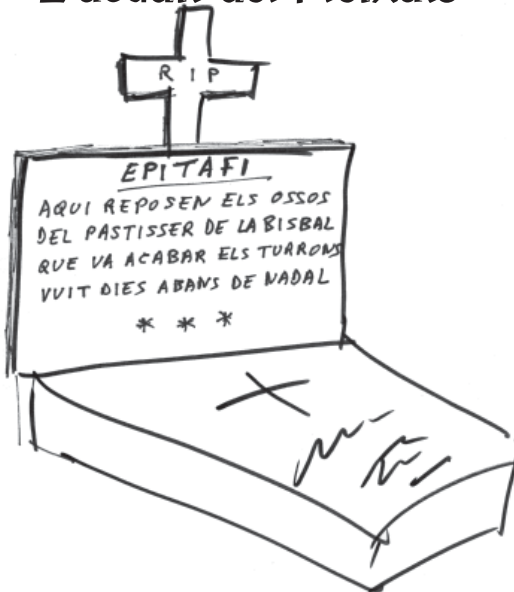
-Perquè no la vull veure doble.

Ara que ja és aquí la segona infanta, a veure si trobeu 10 noms que els catalans deien que li podien posar.

DITA POPULAR

Per Sant Jordi, vés a mirar l'ordi.
Si veus una espiga aquí
i una espiga allà,
a casa te'n pots entornar.

L'acudit del Pleixats

SOLUCIONS

SOPA DE LLETRES
Mercedes, Erika, Juana, Jimena, Maria, Victoria, Sofia, Isabel, Almudena, Covadonga
ENDEVINALLA
El cargol

Farmàcia
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220
TORÀ (Lleida)

Novament hem trobat en el diari EL SOL DE TOUS un escrit que fa referència al folklore de la Segarra; aquesta vegada, una dita i la seva explicació llegendària del poble d'Ardèvol.

LA PROFESSÓ DE LES FALÇILLES

El poble d'Ardèvol, que's troba anant pel camí carreter de la vila de Torá cap a la de Cardona, cada any el dia 23 d'Abril, fa professó dedicada a Sant Jordi patró de Catalunya; la que no té res de particular. Mes pro, com que al bell mitj d'Ardèvol hi ha una grossa torre vella de les que s'en diu dels moros, dintre de quines parets escltxades hi fan el niu cada primavera una gran munió de falçilles, aucells de temporada que solen venir al nostre país als últims d'Abril i marxar-ne als principis d'Agost, la gent d'Ardèvol d'aquesta professó de Sant Jordi ne diu la professó de les falçilles i'ls pobles del voltant diuen que a Ardèvol surten a rebre les falçilles amb professó.

I la raó d'aquestes dites és perquè contenen la gent que una vegada els prohoms d'Ardèvol varen pactar amb les falçilles que les hi deixarien niuar tant com volguessin pels forats de la torre dels moros i volejar per l'aigua de la baça de rentar que hi ha al peu mateix de la torre, però amb la condició de que no podien embrutar l'aigua de la baça el dia que les metresses haguessin de fer rentar la bugada de la festa major, que és la Mare de Déu d'Agost.

Les falçilles varen acceptar aquesta condició, segons se desprèn de que tots anys a fi i efecte de què les dones puguin rentar amb l'aigua clara la bugada de

la festa major, tot l'esvol de falçilles que voltejen pels forats de la torre i per l'aigua de la baça de rentar, vuit o deu dies avants de la Mare de Deu d'Agost, emigren d'Ardèvol.

I'l poble d'Ardèvol, agraït del bon comportament de les falçilles, el dia que retornen les surt a rebre amb professó.

UN TORANÉS

EL SOL DE TOUS, N° 53, pàg. 4,
Sant Martí Tous, 19 Maig de 1918
Folk-lore de la Segarra (La professó de les falçilles)

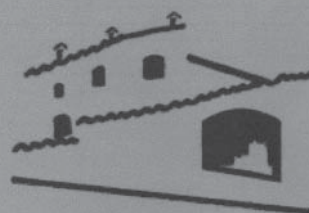
ESBROSSAR - VORERES
MARGES DE BARDISSES
BRANCADA FORESTAL

A TOTA BROSSA

Josep Mª Comas Canal (Casa LA POBLA)
tel. 973299371 fax. 973473156 - 25287 PINÓS (LLEIDA)

Joan Closa i Flores (Casa LA PERA) tel. i fax 973473156
25287 ARDÈVOL DE PINÓS (LLEIDA)
e-mail: closasoler@terra.es

Cal Prat

Cal Prat - Allotjaments rurals
Piscina climatitzada
El Soler s/n
08281 Calonge de Segarra
Telf. 650936400 - 938698784

LA CITA

Va desar la capseta de les potingues, després d'haver-se empolainat tota la cara. Seguint els consells de la televisió, s'havia comprat una pila de locions, cremes reafirmants, llapisos i altres utensilis imprescindibles per a ressaltar els pòmuls i ocultar algunes arrugues traïdores. És veritat que s'havia gastat un diner, a costa d'hipotecar tots els capricis dels propers seixanta-un dies; però la por a disfressar-se en excés va esvair-se gràcies a la indiscreció de la portera, l'Angelines. Aquesta, tot i l'avançat estat de ceguesa, va poder reconèixer-la; sense dubte, prova de moderació en el maquillatge.

Empleada de la comunitat a títol vitalici, la senyora Angelines havia perdut la funció per la qual fou contractada un segle abans; i malgrat que s'esforçava per dissimular diligència en la tasca de mantenir a ratlla la brutícia, el cert és que un avançat estat de ceguesa li impedia distingir entre un fris del mosaic, i allò que pròpiament se'n diu una làmina de merda. No és estrany, per tant, que la noia que acabava d'emascarar-se, vigilés de no trepitjar les zones més llores del terra, on els paràsits hi havien construït els fonaments de la seva civilització pudenta.

La cita era a les vuit a la plaça dels Amants Perduts, només dos carrers més enllà dels dominis d'Angelines, la Tfanera. La nostra fèmica mudada, que era pragmàtica però sobretot madura, volia formar una família tradicional, i el temps li anava en contra. Sense esperar més, va posar fil a l'agulla i quedà pel xat amb el noi

que li semblà més mascle, tot escollint un soldat de la reserva que, segons els missatges encriptats que s'enviaven, era capaç de fer més de cinc-cents tipus diferents de nusos. I és que, a la seva edat, li convenia urgentment algú que volgués lligar-se de forma definitiva.

La noia de rostre artificial esperava asseguda en un banc de la plaça, frisosa de conèixer el seu militar. Mirava d'un cantó a l'altre, intentant distingir aquelles taques verdes, amb tons marronosos; com amebes en una bassa plena d'algues. Però el seu somni amb uniforme feia tard. Cosa impròpia

d'algú que està acostumat a una severa disciplina, a toc de corneta. Llavors fou quan el neguit de la trobada va mutar-se en decepció i tristesa. Per què no venia? S'havia fet enrere, com tots els altres? La nostra *fashion victim* se sentí profundament sola i desamparada. Una altra oportunitat perduda.

Alguns dies després, el nostre home d'armes a la reserva, també estava trist. I ni la perspectiva de nous conflictes armats, ni la bandera pogueren reanimar-lo. No entenia perquè la dona de pòmuls empastifats va ignorar-lo durant tota la cita, com si esperés no sé qui. Però el que sap més greu al lector d'aquesta història d'amor truncada, és que els dos protagonistes van passar prop d'una hora asseguts al mateix banc de la plaça dels Amants Perduts sense que s'establís un diàleg fructífer. Ja és mala sort que mentre el xicot intentava acaparar l'atenció de la seva futura amant, la noia no el pogués veure. El soldat anava amb l'uniforme de camuflatge.

Pl. de la Creu, 9 - 25750 TORÀ (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103

Mòbil: 656 880 762

CEREALS I LLAVORSTORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel: 973 473 433 - 973 473 372
Fax: 973 473 572

CLUB DE BÀSQUET KÒMAK TORÀ

“1, 2, 3 Torà, pebrots i pa!”

Aquesta podria ser una simple i típica dita de Torà. Però ara com ara, vol dir molt més... Aquesta curiosa frase s'ha convertit en el crit de guerra del Kòmak Torà, un equip de bàsquet que milita a la categoria Sènior Territorial Masculina de Lleida.

El passat 13 de maig va concloure la segona temporada oficial de l'equip. En aquests dos anys es poden destacar aspectes molt positius que s'han aconseguit, tant a dins com a fora de la pista.

Pel que fa als resultats de l'equip, no han estat els més desitjats, però entenem que és un equip en formació. El primer pas, per començar a confeccionar un equip guanyador, no es va fer fins aquest passat mes de març, amb l'arribada d'en Toni Ribalta, l'entrenador de l'equip, que va debutar amb victòria. Amb aquesta incorporació, el Club ja pensa en la plantilla de cara a la temporada vinent. Ara, els objectius principals són mantenir l'esquema principal actual i treballar fort per aconseguir reforços d'alt nivell i complidors. A tot això, si s'hi afegeix una bona pretemporada, esperem sincerament que formin un equip molt competitiu.

Pel que fa al Club, tenim en perspectiva crear un, també pioner, equip sènior femení. Pròximament esperem fer algun partit amistós al pavelló poliesportiu. També hi ha la intenció de federar un equip infantil de segon any. També portem nens de 6 i 7 anys, que a l'igual que els infantils, entrenen dos dies per setmana. L'entrenament és a càrrec de David Cuesta, Ivan Gallego i Ferrete.

El Club de Bàsquet Torà pot gaudir també de tenir més de 200 socis. Poden presumir de tenir la millor afició de la categoria reconeguda en un fòrum per tots els equips rivals sense excepció. Podem "fardar" d'unes magnífiques *cheerleaders* a càrrec del Gimnàs Torà. Podem escoltar música al pavelló ja que muntem un bon equip de so. Podem enriquir en loteria de Nadal i

del Nen, com vam fer el primer any. Podem vendre la nostra imatge amb camisetes, gorres, davantals, encenedors, equipacions... Podem organitzar sopars com el passat Sant Joan amb les paneres de cada comerç. Podem instaurar un campionat de bàsquet a Torà per a tothom, com és el 3x3 de la Festa Major, sent aquest any ja la quarta edició... Podem... Podem... Podem... Però no podríem fer res de tot això si no tinguéssim el suport de les empreses col·laboradores, com Kòmak, el patrocinador, i totes les demés que surten publicidades als cartells. Tampoc no fariem res sense la gran afició que no para d'animar partit rere partit. A tots vosaltres, moltes gràcies.

En definitiva, FELICITATS KÒMAK TORÀ pel teus 2 primers anys!

CICLISME

El passat dia 13 de maig es va celebrar a Sant Esteve d'en Bas (Girona) la X Marxa Cicloturista Terra de Remences, que s'ha consagrat com una de les proves de més èxit de participació a l'Estat Espanyol.

Amb un total de 175 km, la marxa transcorria per les comarques del Ripollès, Osona i la Garrotxa, pujant als ports de Capsacosta, Canes, Bracons i Condreu. Hi van participar un total de 2.400 ciclistes, entre els quals es trobava en Jordi Vilaseca, de Torà, que va fer el recorregut en 07h:07':48", amb la qual cosa n'obtingué diploma de bronze.

Aquesta marxa, que segons els participants ha estat molt ben organitzada, és la quarta que puntua per al Circuit de Llarga Distància de Catalunya. Més informació a www.terraderemences.com. Redacció

UNA FOTO PER RECORDAR

TEXT: IMMA RALUY
FOTO: ARXIU ALSEDA-VILELLA

Caramellaires i músics del conjunt Clipper de Sanaüja posen a sota el Castell del poble un dilluns de Pasqua de 1947. Tots ells amb barretina i alguns amb sabata de mudar, altres amb espadenyes, típiques d'aquesta festa.

La Clipper fou en els seus inicis un conjunt format pel Joan Vilella amb un grup de soldats que complien el servei militar en la quinta del 46 a Lleida. Amb l'excusa de guanyar uns pocs duros, els joves soldats es divertien els caps de setmana, tocant en pobles com ara Vilanova de la Barca. A Sanaüja s'estrenà amb nous músics la tarda del 8 de desembre, en el ball de la fira

de la Puríssima.

Aquest conjunt musical estava compost principalment pels músics que es veuen en la foto; caldria afegir l'Ignasi Estany Zaldo, de cal Cotoner, que tocava el contrabaix; i recordar també que segons en quines Festes Majors eren llogats, i per tal de formar una orquestra, s'hi afegien músics de Torà (de cal Pulit) o de Guissona.

Des de la seva formació i en la dècada dels 50, feien ball al cafè de ca l'Enric i a l'estiu tocaven a la plaça Major, quan no estaven tocant en Festes Majors, des de la veïna Ribelles fins a Sort o Andorra. Havien arribat a estar un mes de gira.

És curiós de llegir quin era el punt fort en els seus cartells: "el nuevo conjunto dispone de un potentísimo equipo microfónico y coche propio". Per tant, eren un conjunt modern i disposat a tocar on els demanessin.

Els Clipper a més de tocar música de ball, també acompanyaven la missa a l'església de Santa Maria, tocaven a les cercaviles amb el bestiar popular i acompanyaven també la processó de Setmana Santa.

Anteriorment, als anys 20, hi havia hagut l'orquestra Resorgiment, amb el director Damià Rius i als anys 60, el conjunt juvenil, instruït per Ramiro Rius.

Actualment, la colla de grallers Canya-Crec de Sanaüja, és l'encarregada d'acompanyar les festes al poble. Amb dedicació i esforç, aquest grup de grallers sanaüjenc, ha aconseguit el reconeixement arreu. I el mèrit afegit és que s'han proposat d'ensenyar els petits del poble, perquè els relleus, encara que llunyans, s'han de preparar amb temps.

- 1.- Joan Clavé Alsedà, de cal Plater (cantaire)
- 2.- Jaume Massanés Muntó (vocalista-Clipper)
- 3.- Simeó Fustegueres Baró, de cal Galana (cantaire)
- 4.- Joan Vilella Muntó, de ca l'Espardenyer (clarinet-Clipper)
- 5.- Josep Mª Pradell, Gainsa (cantaire)
- 6.- Miquel, el Petges (trompeta-Clipper)
- 7.- Jaume Colell Vich (cantaire)
- 8.- Àngel Massanés Muntó (trompeta-Clipper)
- 9.- Mariano Vilella Farré (violí-Clipper)
- 10.- Jaume Cinca Huguet (clarinet -Clipper)

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL
TORÀ

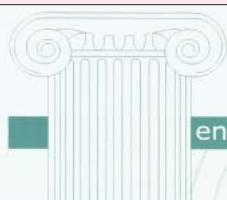

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

enguixats i decoració

FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

 PLADUR

- cornises
- plafons
- batacons i sostres desmuntables

c/. Baix, 17, 2n. · 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 · Tel. Mòbil 617 283 849

 VILAMU SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida) Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES,, MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

Més de 100 anys fent cuina casolana

Hostal Jaumet
Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ
Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

· MATANÇA
· ELABORACIÓ
· DEGUSTACIÓ

Quatre generacions al servei del client

PI. de la Creu, 7 - 25750 TORÀ Tel. 973 473 051
www.casamagi.com cosco@viladetora.net